

Кәсіптік стандарт: «Құрылыс саласындағы жұмысшылар»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: "Құрылыс саласындағы жұмысшылар" кәсіптік стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабына сәйкес әзірленіп, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және құрылыс саласындағы қызметті жүзеге асыратын ұйымдар мен кәсіпорындарда персоналды басқарудағы кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне қойылатын талаптарды белгілейді.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Бетон – тұтқыр заттан (мысалы, цемент), ірі және ұсақ толтырғыштардан, судан тұратын ұтымды таңдалған және тығыздалған қоспаны қалыптастыру және қатайту нәтижесінде алынған жасанды тас құрылыс материалы. Кейбір жағдайларда оның құрамында арнайы қоспалар болуы мүмкін, сонымен қатар құрамында су жоқ (мысалы, асфальтбетон)

2) Ғимарат – табиғи немесе жасанды кеңістік шекаралары бар және өндірістік процестерді орындауға, материалдық құндылықтарды орналастыруға және сақтауға немесе адамдарды, жүктерді уақытша орналастыруға (орын ауыстыруға), сондай-ақ жабдықтарды немесе коммуникацияларды орналастыруға (төсеуге, жүргізуге) арналған жасанды жасалған ауқымды, тегістікті немесе желілік объект (жер үсті, су беті және (немесе) жер асты, су асты). Ғимарат көркемдік-эстетикалық, әшекей-қолданбалы не мемориалдық мақсатта да болуы мүмкін

3) Құрылыс – қандай да бір заттың, машинаның, аспаптың, құрылыстың және т. б. бөліктерінің құрылымы, құрылымы, өзара орналасуы

4) Құрылыс қызметі – жаңа объектілер салу және (немесе) бар объектілерді (үйлерді, ғимараттар мен олардың кешендерін, коммуникацияларды) өзгерту (кеңейту, жаңғырту, техникамен қайта жарақтандыру, реконструкциялау, қалпына келтіру, күрделі жөндеу), олармен байланысты технологиялық және инженерлік жабдықтарды монтаждау (бөлшектеу), құрылыс материалдарын, бұйымдар мен конструкцияларын дайындау (өндіру), сондай-ақ аяқталмаған объектілер құрылысын консервациялау мен өз ресурстарын тауысқан объектілерді кейіннен кәдеге жарату жұмыстарын жүзеге асыру жолымен өндірістік және өндірістік емес негізгі қорларды құру жөніндегі қызмет

5) Мемлекеттік нормативтер (мемлекеттік нормативтік құжаттар) – адамның мекендеуі мен тіршілік етуіне қолайлы, қауіпсіз және басқа да қажетті жағдайларды қамтамасыз ететін нормативтік құқықтық актілер, қала құрылысы және техникалық регламенттері, нормативтік-техникалық құжаттар, өзге де міндетті талаптар, шарттар мен шектеулер жүйесі

6) Объектіні пайдалануға қабылдау актісі – объект құрылысының бекітілген жобаға және мемлекеттік (мемлекетаралық) нормативтерге сәйкес аяқталғанын және объектінің пайдалануға толық өзіндігін растайтын құжат

7) Сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекетаралық нормативтер (мемлекетаралық нормативтік құжаттар) – Қазақстан Республикасы мен басқа мемлекеттің (басқа мемлекеттердің) аумақтарында Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шарттар негізінде қолданылатын, мемлекетаралық қала құрылысы нормативтерін, мемлекетаралық құрылыс нормалары мен ережелерін, құрылыстағы мемлекетаралық стандарттарды қамтитын нормативтік-техникалық құжаттардың, ережелердің және басқа да міндетті талаптардың, шарттар мен шектеулердің жүйесі

8) Тапсырыс беруші – қызметін Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы заңнамасына сәйкес жүзеге асыратын жеке немесе заңды тұлға. Жобаның (бағдарламаның) тапсырыс беруші-инвесторы, тапсырыс беруші (меншік иесі), құрылыс салушы не олардың уәкілетті адамдары қызмет мақсаттарына қарай тапсырыс беруші бола алады

9) Техникалық қадағалау – орындалған жұмыстың сапасын, мерзімін, құнын, қабылдап алынуын және объектінің пайдалануға берілуін қоса алғанда, жобаны іске асырудың барлық сатысында құрылысты қадағалау

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

- 1) БА – басшылар, мамандар және өзге де қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы
- 2) БТБА – жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік біліктілік анықтамалығы
- 3) СБШ – салалық біліктілік шеңбері
- 4) ЭҚЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Құрылыс саласындағы жұмысшылар

5. Кәсіптік стандарттың коды: F41201006

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

F Құрылыс

41 Ғимараттар құрылысы

41.2 Тұрғын үй және тұрғын емес ғимараттардың құрылысы

41.20 Тұрғын үй және тұрғын емес ғимараттардың құрылысы

41.20.1 Тұрғын үй ғимараттарының құрылысы

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Кәсіптік стандартта құрылыс саласына жататын негізгі кәсіптердің сипаттамасы, сондай-ақ құрылыс саласындағы және онымен байланысты салалардағы қызметті жүзеге асыратын қызметкерлердің жұмыс сипаттамасы мен еңбек функциялары келтірілген.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Арматурашы (цемент, темір-бетон конструкцияларын) - 2 СБШ-нің деңгейі
- 2) Арматурашы (цемент, темір-бетон конструкцияларын) - 3 СБШ-нің деңгейі
- 3) Арматурашы (цемент, темір-бетон конструкцияларын) - 4 СБШ-нің деңгейі
- 4) Тас қалаушы - 2 СБШ-нің деңгейі
- 5) Тас қалаушы - 3 СБШ-нің деңгейі
- 6) Тас қалаушы - 4 СБШ-нің деңгейі
- 7) Құрастырмалы конструкцияларды салушы - 2 СБШ-нің деңгейі
- 8) Құрастырмалы конструкцияларды салушы - 3 СБШ-нің деңгейі
- 9) Құрастырмалы конструкцияларды салушы - 4 СБШ-нің деңгейі
- 10) Бетон төсегіш - 2 СБШ-нің деңгейі
- 11) Бетон төсегіш - 3 СБШ-нің деңгейі
- 12) Бетон төсегіш - 4 СБШ-нің деңгейі
- 13) Фасадтар мен аспалы қабырғаларды монтаждаушы - 2 СБШ-нің деңгейі
- 14) Фасадтар мен аспалы қабырғаларды монтаждаушы - 3 СБШ-нің деңгейі
- 15) Фасадтар мен аспалы қабырғаларды монтаждаушы - 4 СБШ-нің деңгейі
- 16) Слесарь-монтажшы - 2 СБШ-нің деңгейі
- 17) Слесарь-монтажшы - 3 СБШ-нің деңгейі
- 18) Слесарь-монтажшы - 4 СБШ-нің деңгейі
- 19) Такелажшы - 2 СБШ-нің деңгейі
- 20) Такелажшы - 3 СБШ-нің деңгейі
- 21) Такелажшы - 4 СБШ-нің деңгейі
- 22) Құрылыс роботтары/роботехника операторы - 5 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Арматурашы (цемент, темір-бетон конструкцияларын)»:			
Топтың коды:	7111-1		
Қызмет атауының коды:	7111-1-001		
Кәсіптің атауы:	Арматурашы (цемент, темір-бетон конструкцияларын)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Арматурашы, 2-7 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Армоконструкцияларды дайындау және монтаждау бойынша кемінде екі жыл қарапайым жұмыс		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7111-1-002 Арматурашы (құрылыс-монтаж және құрылыс-жөндеу жұмыстары)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ғимараттар мен құрылыстарды салу, кеңейту, реконструкциялау, күрделі жөндеу кезінде темірбетон конструкцияларының арматуралық элементтерін дайындау, құрастыру және орнату.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптарын сақтау 2. Армоконструкцияларды дайындау және монтаждау кезінде қарапайым жұмыстарды орындау	

	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптарын сақтау	Дағды 1: Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы жөніндегі қолданыстағы заңнаманың талаптарын сақтау	Машықтар:
		2-3 разряд 1. Құрылыс алаңында болған кезде еңбекті қорғау; өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі және арматуралық жұмыстарды жүргізу кезінде қауіпсіздік талаптарын сақтау; 2. Өндірістік санитария мен еңбек гигиенасының ережелері мен талаптарын сақтау, арматуралық жұмыстарды орындау кезінде жеке қорғаныс құралдарын қолдану; 3. Өндірістегі жазатайым оқиға кезінде жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету.
		Білімдер: 2-3 разряд 1. Құрылыс алаңында болған кезде еңбекті қорғау талаптары; өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі және арматуралық жұмыстарды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік; 2. Арматуралық конструкцияларды монтаждау кезіндегі сигнал беру ережелері; 3. Арматуралық жұмыстарды орындау кезінде өндірістік санитария мен еңбек гигиенасына қойылатын талаптар; 4. Өндірістегі жазатайым оқиға кезінде жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету ережесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Армоконструкцияларды дайындау және монтаждау кезінде қарапайым жұмыстарды орындау	Дағды 1: Армоконструкцияларды дайындау және монтаждау кезінде қарапайым дайындық жұмыстарын орындау	Машықтар:
		2-3 разряд 1. Еңбекті қорғау нормаларының талаптарына сәйкес арматуралық жұмыстарды жүргізу үшін жұмыс орнын ұйымдастыру; 2. Қарапайым арматураны дайындау және монтаждау бойынша тапсырмаларды орындау үшін қажетті құралдарды, жабдықтар мен материалдарды таңдау; 3. Жұмыс сызбаларын оқып, жасалған арматуралық бұйымдардың эскиздері мен сипаттамаларын жасау; 4. Арматураның таңбалануы бойынша оның класы мен сипаттамаларын анықтау; 5. Қарапайым арматуралық жұмыстарды орындау үшін материалдың мөлшерін есептеу; 6. Арматураны жұмыс орнында жылжыту; 7. Станоктардың жай-күйін тексеру, арматураны кесу жұмыстарын бастамас бұрын және аяқтағаннан кейін станоктарды тазалау.

	<p>Білімдер:</p> <p>2-3 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арматуралық жұмыстарды жүргізуге арналған материалдардың түрлері мен қасиеттері туралы түсінік; 2. Арматуралық жұмыстарды жүргізуге арналған құралдың, жабдықтың түрлері мен мақсаттары, олармен жұмыс істеу кезінде еңбекті қорғау талаптары туралы ұғымдар. 3. Арматураны дайындауға арналған қол, электромеханикалық және электр станоктарының құрылғысы; 4. Арматуралық бұйымдарды таңбалау; 5. Арматураны дайындау ережелері; 6. Жұмыс сызбаларын оқу ережелері; 7. Арматуралық конструкцияларды монтаждау кезінде дабыл беру ережелері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	2-3 разряд
Дағды 2: Арматура мен арматуралық торларды бұғу, құрастыру және тоқу	<p>Машықтар:</p> <p>2-3 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арматуралық болатты қолмен және жетек станоктарында кесу; 2. Конструкциядағы арматуралық шыбықтардың қадамын, олардың диаметрін, өлшемдерін анықтау, Бақылау-өлшеу құралдарының көмегімен бетоннан арматураның шығарылуын бақылау; 3. Ипотекалық элементтер мен қосымша арматураның болуын анықтау; 4. Темірбетон конструкцияларындағы бетонның қорғаныс қабатының мөлшерін анықтау; 5. Арматуралық жұмыстарды орындауға қалыптың дайындығын анықтау; 6. Арматуралық шығарылымдарды кесуді орындау. <p>Білімдер:</p> <p>2-3 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арматуралық болаттың кластары, оның таңбалануы және қасиеттері; 2. Арматуралық жұмыстарға арналған қол құралының мақсаты; 3. Арматураны дайындауға арналған қол, электромеханикалық және электр станоктарының құрылғысы; 4. Арматураны құрастыру және тоқу әдістері; 5. Арматуралық жұмыстарды өндіру технологиясы; 6. Арматура мен арматураны дайындау және монтаждау кезінде рұқсат етілген ауытқулар.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 3: Жеке шыбықтардан, арматуралық торлардан және жалпақ жақтаулардан арматураны орнату	Машықтар: 2-3 разряд 1. Орнатылған арматуралық шыбықтардың орналасуын тексеру үшін бақылау-өлшеу құралын пайдалану; 2. Арматураны тоқу және арматуралық жақтауларды құрастыру үшін қол құралын пайдалану; 3. Жұмыс сызбаларына сәйкес қарапайым темірбетон конструкцияларының қалыптарында шыбықтар мен жақтаулардың орналасуын белгілеу; 4. Арматураны жеке шыбықтардан темірбетон конструкцияларына орнатуды орындау; 5. Арматуралық торлар мен арматуралық қаңқаларды жобалық жағдайға орнатуды орындау; 6. Ғимараттар мен құрылыстардың конструкцияларында қарапайым ипотекалық бөлшектерді орнату және бекіту; 7. Арматураны қолмен тоқу әдісімен бекітуді орындау; 8. Орнатылған торлар мен жақтаулардың орналасуын деңгей бойынша салыстыруды орындау; 9. Арматуралық торлар мен рамалардың буындарының қосылыстарын орындау.
		Білімдер: 2-3 разряд 1. Құрылыс құрылымдарының түрлері; 2. Арматуралық жұмыстарды өндіру технологиясы; 3. Арматураны тоқу әдістері мен әдістері; 4. Арматура мен армоконструкцияларды құрастыру, орнату және бекіту тәсілдері; 5. Арматура мен арматураны дайындау және монтаждау кезінде рұқсат етілген ауытқулар; 6. Арматуралық құрылымдарды орнату кезінде қимылмен сигнал беру ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Тәртіптілік Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті Өз кәсібінің әлеуметтік маңыздылығын түсіну қабілеті, өз қызметін бағалау және түзету, өз жұмысының нәтижелері үшін жауапкершілік.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	Арматурашы (цемент, темір-бетон конструкцияларын)
	4	Арматурашы (цемент, темір-бетон конструкцияларын)
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері
	6	Ауысым бастығы
	7	Учаске бастығы
8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)	
10. Кәсіптің карточкасы «Арматурашы (цемент, темір-бетон конструкцияларын)»:		
Топтың коды:	7111-1	
Қызмет атауының коды:	7111-1-001	
Кәсіптің атауы:	Арматурашы (цемент, темір-бетон конструкцияларын)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Арматурашы, 2-7 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Фимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Армоконструкцияларды дайындау және монтаждау бойынша кемінде екі жыл қарапайым жұмыс		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқу курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7111-1-002 Арматурашы (құрылыс-монтаж және құрылыс-жөндеу жұмыстары)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Фимараттар мен құрылыстарды салу, кеңейту, реконструкциялау, күрделі жөндеу кезінде темірбетон конструкцияларының арматуралық элементтерін дайындау, құрастыру және монтаждау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптарын сақтау 2. Арматуралық конструкцияларды дайындау және монтаждау кезіндегі күрделілігі орташа жұмыстарды орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптарын сақтау	Дағды 1: Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы жөніндегі қолданыстағы заңнаманың талаптарын сақтау	Машықтар:	
		4-5 разряд 1. Құрылыс алаңында болған кезде еңбекті қорғау; өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі және арматуралық жұмыстарды жүргізу кезінде қауіпсіздік талаптарын сақтау; 2. Өндірістік санитария мен еңбек гигиенасының ережелері мен талаптарын сақтау, арматуралық жұмыстарды орындау кезінде жеке қорғаныс құралдарын қолдану; 3. Өндірістегі жазатайым оқиға кезінде жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету.	
		Білімдер:	
		4-5 разряд 1. Құрылыс алаңында болған кезде еңбекті қорғау талаптары; өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі және арматуралық жұмыстарды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік; 2. Арматуралық конструкцияларды монтаждау кезіндегі сигнал беру ережелері; 3. Арматуралық жұмыстарды орындау кезінде өндірістік санитария мен еңбек гигиенасына қойылатын талаптар; 4. Өндірістегі жазатайым оқиға кезінде Жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету ережесі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Арматуралық конструкцияларды дайындау және монтаждау кезіндегі күрделілігі орташа жұмыстарды орындау			

<p>Дағды 1: Армоконструкцияларды дайындау және монтаждау кезінде күрделілігі орташа дайындық жұмыстарын орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>4-5 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жұмыс сызбаларын оқып, жасалған арматуралық бұйымдардың эскиздері мен сипаттамаларын жасау; 2. Арматураны тоқу үшін қол құралын пайдалану; 3. Конструкциядағы арматуралық шыбықтардың қадамын, олардың диаметрін, өлшемдерін анықтау, Бақылау-өлшеу құралдарының көмегімен бетоннан арматураның шығарылуын бақылау; 4. Арматураны жұмыс орнында жылжыту; 5. Арматуралық жұмыстарды орындауға қалыптың дайындығын анықтау; 6. Ипотекалық элементтер мен қосымша арматураның болуын анықтау; 7. Арматура сызбасының арматура бұйымдарының ерекшелігіне сәйкестігін анықтау; 8. Арматура шыбықтарының осьтерге дұрыс бекітілуін анықтау; 9. Темірбетон конструкцияларындағы бетонның қорғаныс қабатының мөлшерін анықтау. <p>Білімдер:</p> <p>4-5 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арматуралық жұмыстарға арналған материалдардың түрлері мен қасиеттері; 2. Арматуралық жұмыстарға арналған құралдың, жабдықтың түрлері мен мақсаты, онымен жұмыс істеу кезінде еңбекті қорғау нормаларының талаптары; 3. Жұмыс сызбаларын оқу ережелері; 4. Арматуралық өзектерді, торларды, жазық және кеңістіктік қаңқаларды байлау, арқандап байлау және жұмыс орнына қабылдау ережесі; 5. Арматуралық конструкцияларды монтаждау кезінде дабыл беру ережелері.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 2: Торларды, жазық және кеңістіктік Жақтауларды кесу, майыстыру және құрастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <p>4-5 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арматуралық жұмыстарды орындау үшін қолмен, электрлендірілген және пневматикалық құралдар мен жабдықтарды пайдалану; 2. Жұмыс сызбаларын оқып, жасалған арматуралық бұйымдардың эскиздері мен сипаттамаларын жасау; 3. Арматураның таңбалануы бойынша оның класы мен сипаттамаларын анықтау; 4. Қол және электр станоктарында арматуралық болатты және арматуралық торларды кесу, майыстыру; 5. Жұмыс сызбаларына сәйкес арматураны құрастыруды жүзеге асыру.

		<p>Білімдер:</p> <p>4-5 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арматуралық болаттың түрлері, оның таңбалануы, белгіленуі және техникалық сипаттамалары; 2. Арматуралық жұмыстарға арналған қолмен, электрлендірілген және пневматикалық құралмен және жабдықпен қауіпсіз жұмыстың мақсаты, құрылғысы және тәсілдері; 3. Арматуралық жұмыстарды өндіру технологиялары; 4. Жұмыс сызбаларын оқу ережелері; 5. Штангаларды, қарапайым торларды және жалпақ қаңқаларды шаблондағы немесе кондуктордағы орналасу сызбалары мен эскиздері бойынша белгілеу және салыстыру ережесі; 6. Арматураны дайындау ережелері; 7. Арматураны тоқу әдістері мен әдістері; 8. Арматура мен арматураны құрастыру әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 3: Торларды, жалпақ және кеңістіктік рамаларды, жеке шыбықтардан арматураны орнату</p>	<p>Машықтар:</p> <p>4-5 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арматуралық жұмыстарға арналған бақылау-өлшеу, қол, электрлендірілген және пневматикалық аспаптармен және жабдықтармен жұмыс істеу; 2. Жұмыс сызбаларын оқып, торларды, жалпақ және кеңістіктік жақтауларды орнатуға арналған эскиздер мен сипаттамаларды жасау; 3. Арматураның таңбалануы бойынша оның класы мен сипаттамаларын анықтау; 4. Арматуралық өзектерді, торларды және жазық қаңқаларды құрылымға орнатуды жүзеге асыру; 5. Құралдың және жиналатын арматуралық бұйымдардың жұмыс орнында қауіпсіз орналасуын қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <p>4-5 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арматуралық болаттың сыныптары, оның таңбалануы, белгіленуі және техникалық сипаттамалары; 2. Құрылыс құрылымдарының түрлері; 3. Арматуралық жұмыстарға арналған қолмен, электрлендірілген және пневматикалық құралмен және жабдықпен қауіпсіз жұмыстың мақсаты, құрылғысы және тәсілдері; 4. Арматуралық жұмыстарды өндіру технологиялары; 5. Қыста монолитті жұмыстарды өндіру технологиялары; 6. Штангаларды, қарапайым торларды және жалпақ қаңқаларды шаблондағы немесе кондуктордағы орналасу сызбалары мен эскиздері бойынша белгілеу және салыстыру ережесі; 7. Күрделілігі орташа конструкциядағы арматура мен армоконструкцияларды құрастыру, орнату және бекіту тәсілдері; 8. Арматураны тоқу әдістері мен әдістері; 9. Арматура мен арматураны дайындау және монтаждау кезінде рұқсат етілген ауытқулар; 10. Арматуралық құрылымдарды орнату кезінде қимылмен сигнал беру ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Тәртіптілік Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті Өз кәсібінің әлеуметтік маңыздылығын түсіну қабілеті, өз қызметін бағалау және түзету, өз жұмысының нәтижелері үшін жауапкершілік.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Фимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Арматурашы (цемент, темір-бетон конструкцияларын)	
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері	
	6	Ауысым бастығы	
	7	Учаске бастығы	
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)	
11. Кәсіптің карточкасы «Арматурашы (цемент, темір-бетон конструкцияларын)»:			
Топтың коды:	7111-1		
Қызмет атауының коды:	7111-1-001		
Кәсіптің атауы:	Арматурашы (цемент, темір-бетон конструкцияларын)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Арматурашы, 2-7 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Фимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Армоконструкцияларды дайындау және монтаждау бойынша қарапайым жұмыс жасау кемінде екі жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7111-1-002 Арматурашы (құрылыс-монтаж және құрылыс-жөндеу жұмыстары)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Фимарат пен құрылысты салу, кеңейту, реконструкциялау, күрделі жөндеу кезінде темірбетон конструкцияларының арматуралық элементтерін дайындау, құрастыру және орнату		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптарын сақтау 2. Армоконструкцияларды дайындау және монтаждау кезінде күрделі жұмыстарды орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптарын сақтау			

	<p>Дағды 1: Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы жөніндегі қолданыстағы заңнаманың талаптарын сақтау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>6-7 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құрылыс алаңында болған кезде еңбекті қорғау; өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі және арматуралық жұмыстарды жүргізу кезінде қауіпсіздік талаптарын сақтау; 2. Өндірістік санитария мен еңбек гигиенасының ережелері мен талаптарын сақтау, арматуралық жұмыстарды орындау кезінде жеке қорғаныс құралдарын қолдану; 3. Өндірістегі жазатайым оқиға кезінде жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету. <p>Білімдер:</p> <p>6-7 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құрылыс алаңында болған кезде еңбекті қорғау талаптары; өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі және арматуралық жұмыстарды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік; 2. Арматуралық конструкцияларды монтаждау кезіндегі сигнал беру ережелері; 3. Арматуралық жұмыстарды орындау кезінде өндірістік санитария мен еңбек гигиенасына қойылатын талаптар; 4. Өндірістегі жазатайым оқиға кезінде жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету ережесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Еңбек функциясы 2: Армоконструкцияларды дайындау және монтаждау кезінде күрделі жұмыстарды орындау</p>	<p>Дағды 1: Жылжымалы қалыпта бетондалатын конструкцияларға арналған торларды, кеңістіктік қаңқаларды, арматураларды құрастыру және орнату; жекелеген сымдар мен жіптерден арматуралық шоқтарды дайындау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>6-7 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арматураны таңбалау бойынша оның түрін, қасиеттерін және техникалық сипаттамаларын анықтау; 2. Арматуралық жұмыстарға арналған бақылау-өлшеу, қолмен, электрлендірілген және пневматикалық аспаптармен және жабдықтармен жұмыс істеу; 3. Жұмыс сызбаларын оқып, ғимараттар мен құрылыстардың конструкцияларында арматуралық торларды, жазық және кеңістіктік қаңқаларды орнатуға арналған эскиздер мен ерекшеліктер жасау; 4. Жылжымалы қалыпта бетондалған құрылымдарға арналған торларды, кеңістіктік қаңқаларды, арматураларды құрастыру және орнату; 5. Арматуралық жұмыстарды орындау үшін қажетті арматура санын есептеу; 6. Торларды, жалпақ және кеңістіктік жақтауларды құрастыру және орнату бойынша тапсырманы орындау үшін қажетті құралдарды, жабдықтар мен материалдарды таңдау; 7. Арматураны ұтымды түрде кесу, арматураның өзектерін кесу кезінде қолдану; 8. Буын мүшелерінің тәртіпті сақтауын қамтамасыз ету; 9. Жұмыстың кезеңдерін және бүкіл тапсырманы буын (бригада) тапсырмада белгіленген мерзімде орындауды қамтамасыз ету; 10. Нормаларға сәйкес буын (бригада) жұмысының қауіпсіздігі мен санитарлық-гигиеналық жағдайларын бағалау.

	<p>Білімдер:</p> <p>6-7 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арматуралық жұмыстарға арналған қолмен, электрлендірілген және пневматикалық құралмен және жабдықпен Қауіпсіз жұмыстың мақсаты, құрылғысы және тәсілдері; 2. Арматуралық жұмыстардың көлемін, берілген жұмыс көлеміне материалдардың шығысын, еңбек шығындарын және орындалған жұмыстардың құнын есептеу ережесі; 3. Арматуралық жұмыстарды өндіру технологиялары; 4. Кеңістіктік қаңқаларда, армопалубалық блоктарда және термопакеттерде өзектердің орналасу орындарын белгілеу; эскиздер жасау және шаблондар дайындау қағидалары; 5. Орнатылған арматура мен армоконструкцияларды салыстыру тәртібі; 6. Арматура мен арматураны дайындау және монтаждау кезінде рұқсат етілген ауытқулар; 7. Арматуралық құрылымдарды орнату кезінде қимылмен сигнал беру ережелері.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 2: Фимараттар мен құрылыстардың конструкцияларында арматуралық өзектер мен байламдарды орнату және алдын ала керу</p>	<p>Машықтар:</p> <p>6-7 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арматураны таңбалау бойынша оның түрін, қасиеттерін және техникалық сипаттамаларын анықтау; 2. Арматуралық жұмыстарды жүргізуге арналған бақылау-өлшеу, қолмен, электрлендірілген және пневматикалық аспаптармен және жабдықтармен жұмыс істеу; 3. Арматураны алдын ала керуге арналған жабдықпен жұмыс істеу; 4. Фимараттар мен құрылыстардың конструкцияларында арматуралық шыбықтарды орнатуға арналған жұмыс сызбаларын оқып эскиздер мен ерекшеліктер жасау; 5. Арматуралық шыбықтар мен шыбықтардың шоқтарын алдын ала созуды орындау; 6. Орнатылған арматураны салыстырып тексеру.

Білімдер:
<p>6-7 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әр түрлі конструкциялардағы арматураны созудың түрлері мен әдістері; 2. Арматуралық болаттың түрлері, оның таңбалануы, белгіленуі және техникалық сипаттамалары; 3. Арматуралық жұмыстарға арналған қолмен, электрлендірілген және пневматикалық аспаппен және жабдықпен қауіпсіз жұмыс істеудің мақсаты, қағидаттары мен тәсілдері; 4. Арматураны алдын ала керуге арналған жабдық; 5. Арматураны созу үшін қолданылатын механизмдердің жұмыс принциптері; 6. Арматуралық жұмыстарды өндіру технологиялары; 7. Күрделілігі жоғары конструкциялардағы арматура мен армоконструкциялардың сызбалары бойынша белгілеу және салыстыру қағидалары; 8. Күрделі конструкцияларда арматура мен армоконструкцияларды құрастыру, орнату және бекіту тәсілдері; 9. Алдын ала тартылған арматура мен арматуралық байламдарды салыстырып тексеру тәртібі; 10. Арматура мен арматураны дайындау және монтаждау кезінде рұқсат етілген ауытқулар; 11. Арматуралық құрылымдарды орнату кезінде қимылмен сигнал беру ережелері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:
-
<p>Дағды 3: Жеке шыбықтардан арматураны монтаждау, күрделі құрылыс объектілерінің күрделі конструкцияларына якорь болттары мен ендірілген бөлшектерді орнату</p>
Машықтар:
<p>6-7 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арматураны таңбалау бойынша оның түрін, қасиеттерін және техникалық сипаттамаларын анықтау; 2. Арматуралық жұмыстарға арналған қолмен, электрлендірілген және пневматикалық құрал-саймандармен және жабдықтармен жұмыс істеу; 3. Фимараттар мен құрылыстардың конструкцияларында арматуралық шыбықтарды орнатуға арналған жұмыс сызбаларын оқып эскиздер мен ерекшеліктер жасау; 4. Жұмысты орындау үшін материалдардың санын есептеу, арматураны ұтымды кесу, жұмыста құрылыс материалдарын кесу; 5. Арматуралық элементтердің нақты және жобалық жағдайын анықтау; 6. Арматуралық элементтерді тігуді жүзеге асыру; 7. Арматуралық бұйымдар мен конструкцияларды монтаждауды орындау.

		<p>Білімдер:</p> <p>6-7 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арматуралық болаттың сыныптары, оның таңбалануы, белгіленуі және техникалық сипаттамалары; 2. Арматуралық жұмыстарға арналған қолмен, электрлендірілген және пневматикалық аспаппен және жабдықпен қауіпсіз жұмыс істеудің мақсаты, қағидаттары мен тәсілдері; 3. Арматуралық жұмыс технологиялары; 4. Арматураны тоқу әдістері мен әдістері; 5. Арматура мен армоконструкцияларды құрастыру, орнату және бекіту тәсілдері; 6. Орнатылған арматура мен армоконструкцияларды салыстыру тәртібі; 7. Арматура мен арматураны дайындау және монтаждау кезінде рұқсат етілген ауытқулар; 8. Арматуралық құрылымдарды орнату кезінде қимылмен сигнал беру ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 4:</p> <p>Күрделі құрылыс объектілерінде күрделілігі жоғары конструкциялардың кеңістіктік арматуралық қаңқаларын монтаждау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>6-7 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арматураны таңбалау бойынша оның түрін, қасиеттерін және техникалық сипаттамаларын анықтау; 2. Арматуралық жұмыстарға арналған бақылау-өлшеу, қол, электрлендірілген және пневматикалық аспаптармен және жабдықтармен жұмыс істеу; 3. Сызбалар бойынша күрделілігі жоғары конструкциялардың қалыптарында шыбықтардың орналасуын белгілеу; 4. Күрделілігі жоғары кеңістіктік рамаларды жасау; 5. Арматуралық элементтерді тігуді жүзеге асыру; 6. Құралдың және жиналатын материалдың жұмыс орнында қауіпсіз орналасуын қамтамасыз ету.
		<p>Білімдер:</p> <p>6-7 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құрылыс құрылымдарының түрлері; 2. Арматуралық жұмыстарға арналған қолмен, электрлендірілген және пневматикалық аспаппен және жабдықпен қауіпсіз жұмыс істеудің мақсаты, қағидаттары мен тәсілдері; 3. Арматуралық жұмыстарды өндіру технологиялары; 4. Арматураны тоқу әдістері мен әдістері; 5. Жұмыс сызбаларын оқу ережелері; 6. Күрделілігі жоғары конструкциялардағы арматура мен армоконструкциялардың сызбалары бойынша белгілеу және салыстыру қағидалары; 7. Күрделілігі жоғары конструкцияларда арматура мен армоконструкцияларды құрастыру, орнату және бекіту тәсілдері; 8. Арматура мен арматураны дайындау және монтаждау кезінде рұқсат етілген ауытқулар; 9. Арматуралық құрылымдарды орнату кезінде қимылмен сигнал беру ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жауапкершілік</p> <p>Дербестік және жауапкершілік</p> <p>Күйзеліске тұрақтылық</p> <p>Тәртіптілік</p> <p>Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті</p> <p>Өз кәсібінің әлеуметтік маңыздылығын түсіну қабілеті, өз қызметін бағалау және түзету, өз жұмысының нәтижелері үшін жауапкершілік.</p>	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері	
	6	Ауысым бастығы	
	7	Учаске бастығы	
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)	
12. Кәсіптің карточкасы «Тас қалаушы»:			
Топтың коды:	7112-0		
Қызмет атауының коды:	7112-0-001		
Кәсіптің атауы:	Тас қалаушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Тас қалаушы, 2-6 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Тас қалаушының жұмысты кемінде екі ай орындауы		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7111-2-002 Шегенші-тас қалаушы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қолмен және ішінара механикаландырылған өңдеу мен қалауды қолдана отырып, әртүрлі мақсаттағы тас конструкцияларды реконструкциялау, монтаждау, жөндеу және салу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қарапайым тас конструкцияларын дайындау және төсеу 2. Қарапайым қабырғаларды гидроқшаулау, төсеу және бөлшектеу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Қарапайым тас конструкцияларын дайындау және төсеу	Дағды 1: Қарапайым тас конструкцияларын қалау кезінде материалдарды дайындау, такелаждау жұмыстары	Машықтар:	
		2 разряд 1. Қоқыс іргетасын бөлшектеуге, қабырғалар мен тіректерді кірпіштен қалауға арналған құралды қолдану; 2. Кірпішті ерітіндіден тазартуға арналған құралды қолдану. 3. Такелаждық жарақтарды, мүкәммал арқандарын және ұстағыш құрылғыларды пайдалану; 4. Ерітінді дайындауға арналған құрал-саймандар мен жабдықтарды пайдалану; 5. Жеке қорғаныс құралдарын қолдану; 6. Құрылыс алаңында жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік талаптарын сақтау.	

Білімдер:
<p>2 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қабырға материалдарының негізгі түрлері; 2. Қолданылатын материалдардың сұрыптамасы, таңбалануы және шығыстар нормалары; 3. Іргетастарды, қабырғалар мен тіректерді қалауды бөлшектеу ережелері; 4. Кірпішті ерітіндіден тазарту әдістері мен ережелері; 5. Жүктерді жылжыту және сақтау ережелері; 6. Такелаждық жабдықты, итарқа мен ұстағыш құрылғыларды қолданудың негізгі түрлері мен ережелері; 7. Қалау үшін ерітінділерді дайындау тәсілдері мен реттілігі, ерітінділердің құрамы; 8. Ерітінді дайындауға арналған құрал-саймандардың, жабдықтардың, мүкәммалдың және жабдықтардың түрлері және оларды қолдану қағидалары; 9. Жұмыстарды қауіпсіз орындау үшін қолданылатын жеке қорғаныс құралдарын пайдалану түрлері мен ережелері; 10. Такелаждық жұмыстарды орындау кезінде өндірістік дабыл беру; 11. Дайындық және такелаждау жұмыстарында пайдаланылатын айлабұйымдарды, құралдарды және басқа да техникалық құралдарды пайдалану, пайдалану, сақтау жөніндегі нұсқаулықтар; 12. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар.

Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
--------------------------	---

Дағды 2: Қарапайым тас конструкцияларын қалау	<p>Машықтар:</p> <p>2 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қолданылатын материалдың сорты мен көлемін анықтау; 2. Кірпіш пен қоқыс бағаналарын қалауға арналған құрал-саймандар мен құралдарды қолдану; 3. Қарапайым құрылымдарды төсеу кезінде ерітіндіні жаю және тегістеу; 4. Кірпішті кесуге арналған құралды пайдалану; 5. Кірпішті кесуге арналған құралды қолдану; 6. Қалаудағы Ұяларды, ойықтарды және тесіктерді тесуге арналған құрал-саймандар мен жабдықтарды пайдалану; 7. Жұмыста тікелей қолданылатын эскиздер мен сызбаларды оқу; 8. Жеке қорғаныс құралдарын қолдану.
--	--

		<p>Білімдер:</p> <p>2 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қолданылатын материалдардың сұрыптамасы, таңбалануы және шығыстар нормалары; 2. Қарапайым құрылымдарды қалау әдістері мен түрлері; 3. Кірпішті кесу әдістері мен ережелері және қолданылатын құрал; 4. Кірпішті кесу әдістері мен ережелері және қолданылатын құрал; 5. Қалаудағы Ұяларды, бороздарды және тесіктерді тесу әдістері; 6. Қалау, тесік тесу, ұя салу және қалауды бөлшектеу үшін қол құралының құрылысы, мақсаты және қолдану ережесі; 7. Жұмыста тікелей қолданылатын сызбалар мен эскиздерді оқу ережелері; 8. Қалау кезінде пайдаланылатын құрылғыларды, құралдарды, өлшеу құралдарын және басқа да техникалық құралдарды пайдалану, пайдалану, сақтау жөніндегі нұсқаулықтар; 9. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар; 10. Неке түрлері және оның алдын алу және жою әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Еңбек функциясы 2: Қарапайым қабырғаларды гидрооқшаулау, төсеу және бөлшектеу</p>	<p>Дағды 1: Арналар мен қораптарды толтыру, қарапайым қабырғаларды цемент төсеу және гидрооқшаулау құрылғысы</p>	<p>Машықтар:</p> <p>3 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арналар мен қораптарды жылу оқшаулағыш материалдармен толтыруға арналған құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану; 2. Цемент стяжкасын орындау үшін құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану; 3. Цемент төсемін орындау кезінде ерітіндіні жа. және тегістеу; 4. Гидрооқшаулау жұмыстарын орындау кезінде жабдықты, құралды және құрылғыларды пайдалану. <p>Білімдер:</p> <p>3 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арналар мен қораптарды жылу оқшаулағыш материалдармен толтыру тәсілдері мен ережелері; 2. Іргетастар мен қабырғаларды оқшаулау үшін қолданылатын қабырға материалдары мен ерітінділерінің, сондай-ақ гидрооқшаулағыш және жылу оқшаулағыш материалдардың негізгі қасиеттері; 3. Цемент стяжкасын орындау ережелері; 4. Көлденең гидроизоляцияның түрлері және оны орнату ережелері; 5. Гидроизоляцияны орнату кезінде жұмыстарды қауіпсіз орындау түрлері мен ережелері; 6. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 2: Қарапайым қабырғаларды қалау және бөлшектеу	Машықтар: 3 разряд 1. Ерітіндіні тұрғызылған қабырғалардың көлденең беттеріне жаю және тегістеу; 2. Кірпіштің негізгі түрлерін меңгеру: үздіксіз, жеңіл, күшейтілген, сәндік; 3. Тік, бойлық және көлденең тігістерді байлауды орындау; 4. Қыс мезгілінде жылыжайларда және химиялық қоспалары бар ерітінділерде мұздату, жасанды жылыту әдісімен тас қалауды орындау; 5. Секіргіштерді монтаждау кезінде жүк көтергіш жабдықты пайдалану; 6. Бороздарды, ұялар мен тесіктерді тығыздау үшін құрал-саймандар мен құрылғыларды қолдану; 7. Саңылауларды, ұяларды, ойықтарды және тесіктерді тесуге арналған механикаландырылған құралды пайдалану; 8. Кірпішті бөлшектеу кезінде механикаландырылған құралды қолдану.
		Білімдер: 3 разряд 1. Қабырғаға ерітінділерді тарату, кірпіш төсеу және көңіл көтеру әдістері; 2. Қабырғаларды қалау және тігістерді таңу ережелері мен тәсілдері; 3. Қысқы жағдайда тас қалау ережелері мен әдістері; 4. Секіргіштерді қолмен және жүк көтергіш жабдықты пайдалана отырып орнату қағидалары мен тәсілдері; 5. Бороздарды, ұялар мен тесіктерді кірпішпен және бетонмен тығыздау әдістері мен ережелері; 6. Тас ғимараттар мен құрылыстарды салу кезінде қолданылатын бөлшектер мен құрастырмалы құрылымдардың негізгі түрлері; 7. Пневматикалық және электрлендірілген құралдың мақсаты, жұмыс процесі және пайдалану ережелері; 8. Пневматикалық және электрлендірілген құралдарды қолдану кезінде еңбекті қорғау жөніндегі ереже; 9. Кірпіш қалау және монтаждалатын құрама темірбетон конструкцияларының сапасына қойылатын талаптар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Тәртіптілік Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	Тас қалаушы
	4	Тас қалаушы
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері
	6	Ауысым бастығы
	7	Учаске бастығы
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)
13. Кәсіптің карточкасы «Тас қалаушы»:		
Топтың коды:	7112-0	
Қызмет атауының коды:	7112-0-001	
Кәсіптің атауы:	Тас қалаушы	

СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Тас қалаушы, 2-6 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Фимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Тас қалаушының жұмысты кемінде екі ай орындауы		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7111-2-002 Шегенші-тас қалаушы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қолмен және ішінара механикаландырылған өңдеу мен қалауды қолдана отырып, әртүрлі мақсаттағы тас конструкцияларды реконструкциялау, монтаждау, жөндеу және салу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Орташа күрделіліктегі қабырғалар мен тас конструкцияларды салу және жөндеу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Орташа күрделіліктегі қабырғалар мен тас конструкцияларды салу және жөндеу	Дағды 1: Тас құрылымдарының элементтерін орнату	Машықтар:	
		4 разряд 1. Барлық түрдегі кірпіш қоймалар мен аркаларды қалауға арналған құралды қолдану; 2. Тігістерді тігуге арналған құрал мен құрылғыларды пайдалану; 3. Терезе тақталарын және баспалдақтардың жекелеген сатыларын бөлшектеуге және монтаждауға арналған жабдықты, құрал-саймандарды және құрылғыларды пайдалану; 4. Тігістерді тығыздау кезінде құрал мен құрылғыларды қолдану; 5. Темірбетон арқалықтарды, еден және жабын плиталарын, қалқаларды, баспалдақ марштарын, алаңдарды, балкон плиталарын, баспалдақтарды, терезе және есік балкон қораптары мен блоктарын, терезе тақталары мен плиталарын монтаждау кезінде жабдықты, құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану; 6. Жабындардың, қабырғалар мен арақабырғалардың, желдеткіш блоктардың, асбестцементті құбырлардың анкерлік құрылғыларын орнату кезінде құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану; 7. Барлық түрдегі кірпіш қоймаларын бөлшектеу; 8. Шыны блоктан жасалған конструкцияларды төсеу және шыны профильден жасалған саңылауларды толтыру; 9. Саусақтардағы және тартылатын өзектердегі блокты, пакеттік тіректерді орнату, бөлшектеу, қайта орнату.	

Білімдер:
<p>4 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Барлық түрдегі кірпіш қоймаларын бөлшектеуге арналған құралдар мен құрылғылардың түрлері мен мақсаты; 2. Барлық түрдегі кірпіш қоймаларды бөлшектеу әдістері мен ережелері; 3. Бұрын төселген кірпіштің тігістерін тігу әдістері мен ережелері; 4. Терезе тақталарын және баспалдақтардың жеке сатыларын ауыстыру әдістері мен ережелері; 5. Құрама темірбетон конструкцияларында, жабындарда және жабындарда тігістерді тығыздау тәсілдері мен ережелері; 6. Ғимараттар мен құрылыстарды кірпішпен қалауды орындау кезінде жабындардың, қабырғалар мен қалқалардың анкерлік құрылғыларын орнату тәсілдері мен қағидалары; 7. Құрама асбест және темірбетон элементтерін орнату әдістері мен ережелері; 8. Шыны блоктарды қалау әдістері мен ережелері; 9. Саңылауларды шыны профильмен толтыру әдістері мен ережелері; 10. Ғимараттар мен құрылыстарды кірпішпен қалауды орындау кезінде монолитті учаскелерді төбелерді және алаңдарды салу тәсілдері мен қағидалары; 11. Тас ғимараттар мен құрылыстарды салу кезінде қолданылатын құрама құрылымдардың негізгі түрлері; 12. Құрама темірбетон конструкцияларын монтаждау сапасына қойылатын талаптар.

Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
--------------------------	---

Дағды 2: Қабырғалар мен тас құрылымдарды қалау және жөндеу	<p>Машықтар:</p> <p>4 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қабырғаларды қалауға, тігістерді тігуге, қабырғаларды оқшаулауға және қаптауға арналған құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану; 2. Шыны блоктардан жасалған құрылымды қалауға арналған құралды қолдану; 3. Кірпіш, қоқыс іргетастары мен қабырғаларының учаскелерін жөндеу және ауыстыру кезінде жабдықты, құралды, құрылғыларды пайдалану; 4. Болаттан және басқа материалдардан жасалған элементтер мен бөлшектерді кірпішке салу; 5. Көпірлерді және гидротехникалық құрылыстарды салу кезінде тұрақты қиманың құдықтары мен тікбұрышты қиманың коллекторларын, тас конструкцияларының элементтерін қалау кезінде құралды пайдалану.
---	---

		Білімдер:	
		<p>4 разряд</p> <p>1. Сылақтың астына немесе қалау барысында тігістерді тігумен орташа күрделіліктегі қабырғаларды қалау тәсілдері мен ережелері;</p> <p>2. Қарапайым қабырғаларды бір уақытта төсеу әдістері мен ережелері;</p> <p>3. Жеңіл құрылымдардың қабырғаларын қалау әдістері мен ережелері;</p> <p>4. Шыны блокты қабырғаларды қалау әдістері мен ережелері;</p> <p>5. Ғимараттарды жөндеу және реконструкциялау кезінде кірпіш қабырғалар мен іргетастардың учаскелерін ауыстыру ережелері мен тәсілдері;</p> <p>6. Болаттан және басқа материалдардан жасалған элементтер мен бөлшектерді қалауға төсеу ережелері мен тәсілдері;</p> <p>7. Шпательдің астындағы қоқыс тастан қабырғалар мен іргетастарды қалау ережелері мен әдістері;</p> <p>8. Тұрақты қималы ұңғымаларды және тікбұрышты қималы коллекторларды қалау қағидалары мен тәсілдері;</p> <p>9. Көпірлер мен гидротехникалық құрылыстарды салу кезінде тас конструкцияларының элементтерін қалау ережелері мен тәсілдері;</p> <p>10. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар.</p>	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жауапкершілік</p> <p>Дербестік және жауапкершілік</p> <p>Күйзеліске тұрақтылық</p> <p>Тәртіптілік</p> <p>Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті</p>		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Тас қалаушы	
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері	
	6	Ауысым бастығы	
	7	Учаске бастығы	
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)	
14. Кәсіптің карточкасы «Тас қалаушы»:			
Топтың коды:	7112-0		
Қызмет атауының коды:	7112-0-001		
Кәсіптің атауы:	Тас қалаушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	<p>3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді.</p> <p>Тас қалаушы, 2-6 разряд</p>		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Ғимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Біліктілік:

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Тас қалаушының жұмысты кемінде екі ай орындауы	
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7111-2-002 Шегенші-тас қалаушы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қолмен және ішінара механикаландырылған өңдеу мен қалауды қолдана отырып, әртүрлі мақсаттағы тас конструкцияларды реконструкциялау, монтаждау, жөндеу және салу	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Күрделі қабырғалар мен тас құрылымдарды қалау 2. Тас конструкцияларын нығайту және қалпына келтіру
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Күрделі қабырғалар мен тас құрылымдарды қалау	Дағды 1: Кірпішті қайта төсеу және бұйра кесу	Машықтар:
		5 разряд 1. Ескі кірпішті бөлшектеуге арналған құрал мен құрылғыларды қолдану; 2. Пышақ секіргіштерін төсеу үшін құрал мен құрылғыларды қолдану; 3. Бұйра тоқуға арналған құрал мен құрылғыларды қолдану.
		Білімдер:
		5 разряд 1. Ескі кірпішті бөлшектеу арқылы сыналы секіргіштерді қайта төсеу әдістері мен ережелері; 2. Кірпішті бұйралаудың әдістері мен ережелері; 3. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Күрделі қабырғалар мен тас конструкцияларды оқшаулаумен және бір мезгілде қаптаумен қалау	Машықтар:
		5 разряд 1. Пышақ секіргіштерін төсеу үшін құрал мен құрылғыларды қолдану; 2. Тігістерді тігу үшін құралды қолдану; 3. Қабырғаларды бір уақытта төсеу арқылы оқшаулауды орнату; 4. Берілген үлгіге сәйкес сәндік түсті кірпішпен бір уақытта төсеу арқылы кірпішті орындау; 5. Айнымалы қималы ұңғымаларды және дөңгелек және шатырлы қималы коллекторларды қалауға арналған құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану; 6. Стандартты емес сызықтар мен саңылауларды біріктіру; 7. Тікбұрышты қиманың карниздері мен бағандарын қалауға арналған құрал мен құрылғыларды пайдалану; 8. Табиғи тасты қалауға арналған құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану; 9. Кесілген тасты қалауға арналған құрал-саймандар мен құрылғыларды қолдану; 10. Жер сілкінісіне төзімді ғимараттардың кірпіш қалауында темірбетонды армокаркастарды, ойықтар мен төсемдердің жақтауларын орындауға арналған жабдықты, құрал-саймандарды және құрылғыларды пайдалану.

		<p>Білімдер:</p> <p>5 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жеңіл құрылымды орташа күрделі және күрделі қабырғаларды қалау әдістері мен ережелері; 2. Сыналы маңдайшаны төсеу әдістері мен ережелері; 3. Күрделі қабырғаларды қалау барысында сылақтың астына және тігістерді кестелеу тәсілдері мен ережелері; 4. Орташа күрделі және күрделі оқшаулау және бір мезгілде қаптау қабырғаларды төсеу әдістері мен ережелері; 5. Берілген үлгіге сәйкес сәндік түсті кірпішпен бір мезгілде қапталған қабырғаларды қалау әдістері мен ережелері; 6. Айнымалы қималы ұңғымаларды және дөңгелек, шатырлы қималы коллекторларды қалау тәсілдері мен ережелері; 7. Карнизді қалау әдістері мен ережелері; 8. Тікбұрышты қиманың бағандарын қалау әдістері мен ережелері; 9. Аркалы көпірлердің су үсті құрылыстарының табиғи тастан қалау тәсілдері мен ережелері; 10. Құбырлардың, науалар мен бастардың табиғи тастан қалау әдістері мен ережелері; 11. Түзу сызықты көпір тіректерінің көздеу қатарларының қашалған тас қалау тәсілдері мен ережелері ; 12. Жер сілкінісіне төзімді ғимараттардың кірпіш қалауында темірбетонды армокаркастарды, ойықтар мен төсемдердің жақтауларын салу тәсілдері мен ережелері; 13. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Тас конструкцияларын нығайту және қалпына келтіру	Дағды 1: Тас құрылымдарын қалау және нығайту	<p>Машықтар:</p> <p>6 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қабырғаларды нығайту кезінде кірпішті орындау үшін құрал мен құрылғыларды қолдану; 2. Бұрын салынған жаңа кірпішті қосу; 3. Басу үшін құрал мен құрылғыларды қолдану. <p>Білімдер:</p> <p>6 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ғимараттар мен құрылыстардың қабырғаларын нығайту кезінде қалауды қосу әдістері мен ережелері; 2. Іргетастарды, қабырғалар мен жабындарды, секіргіштер мен қоймалардың конструкцияларын металл гидрооқшаулауды орнату әдістері мен ережелері; 3. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 2: Аса күрделі тас конструкцияларын қалау және реставрациялау	Машықтар: 6 разряд 1. Қоймаларды, аркалар мен күмбездерді қалпына келтіру және қалау үшін құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану; 2. Дөңгелек және ауыспалы қимадағы бағандар мен жеке тұрған құбырларды қалауға арналған құрал мен құрылғыларды пайдалану; 3. Табиғи кесілген тастан мұз кескіштерден көпірлерден және тасты таңдай отырып гидротехникалық құрылыстардан қалау жұмыстарын жүргізу; 4. Кесілген тасты қалауға арналған құрал-саймандар мен құрылғыларды қолдану; 5. Көпір тіректерінің карнизді және ферма астындағы тастарын қалауды орындау 6. Тас көпірлердің аркалары мен қоймаларында үтір тастарын қалауды орындау; 7. Фермалық және өкшетастарды қалауға арналған құрал-саймандар мен құрылғыларды қолдану.
		Білімдер: 6 разряд 1. Қоймаларды, аркалар мен күмбездерді реставрациялау және қалау тәсілдері мен ережелері; 2. Аса күрделі тас конструкцияларын, қоймаларды, аркалар мен күмбездерді бір мезгілде қаптаумен қалау және реставрациялау тәсілдері мен ережелері; 3. Дөңгелек және ауыспалы қимадағы бағандар мен жеке тұрған құбырларды қалау тәсілдері мен ережелері; 4. Табиғи кесілген тастан мұз кескіштерден көпірлерден және тасты таңдаумен гидротехникалық құрылыстардан қалау тәсілдері мен ережелері; 5. Көпір тіректерінің карнизді және ферма астындағы тастарын жинау әдістері мен ережелері; 6. Тас көпірлердің аркалары мен қоймаларында тастарды қалау әдістері мен ережелері; 7. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Тәртіптілік Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері
	6	Ауысым бастығы
	7	Учаске бастығы
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)
15. Кәсіптің карточкасы «Құрастырмалы конструкцияларды салушы»:		
Топтың коды:	7114-2	
Қызмет атауының коды:	7114-2-002	
Кәсіптің атауы:	Құрастырмалы конструкцияларды салушы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Құрылыс конструкцияларын монтаждаушы, 2-7 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс тәжірибесі 1 жылдан кем емес		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7114-1-002 Болат және темір бетон конструкцияларды монтаждау жөніндегі монтажшы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ғимараттар мен құрылыстарды салу, кеңейту, реконструкциялау кезінде құрама құрылымдарды монтаждау жөніндегі жұмыстар кешенін орындау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Конструкцияларды монтаждау басталғанға дейін дайындық жұмыстарын орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Конструкцияларды монтаждау басталғанға дейін дайындық жұмыстарын орындау	Дағды 1: Жұмысты орындау кезінде тапсырма мен қауіпсіздік талаптарына сәйкес жұмыс орнын ұйымдастыру және құралдарды таңдау	Машықтар:	
		2-3 разряд 1. Тапсырманы орындау үшін қажетті құралдарды, жабдықтар мен материалдарды таңдау; 2. Болат, бетон және темірбетон конструкцияларын ілмектеу; 3. Монтаждау орнында конструкцияларды бұзу; 4. Болттар мен гайкалардың жіптерін айдау; 5. Қол жүкшығырды қолдану арқылы жұмыстарды орындау; 6. Оқшаулау беттерін тазалау; 7. Беріктігі жоғары болттарды қоспағанда, жабдықтарды консервациялау; 8. Бетон және темірбетон конструкцияларында тесіктер мен ойықтарды қолмен тесу; 9. Болттарды орнату және алу; 10. Құрылыс конструкцияларын маркалар бойынша сұрыптау; 11. Іргетастарды орнату кезінде қарапайым блоктарды төсеу.	
		Білімдер: 2-3 разряд 1. Такелаждық жабдықтың негізгі түрлері; 2. Ілмектер мен ұстағыш құрылғылардың түрлері; 3. Орнату кезіндегі дабыл ережелері; 4. Құрылыс конструкцияларын монтаждау кезінде негізгі құрал-саймандар мен құрылғыларды қолданудың мақсаты мен ережелері; 5. Конструкцияларды ілмектеу тәсілдері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	

	Дағды 2: Құрастырмалы құрылымдарды монтаждау	Машықтар: 2-3 разряд 1. Жиналатын конструкциялардың буындарын тазалау; 2. Монтаждау болттарының қосылыстарын қатайту; 3. Өздігінен кесетін болттарды орнату, жоғары беріктігі бар болттарды қайта сақтау; 4. Олардың тығыздығын тексеру кезінде дәнекерленген жіктерді керосинмен және бормен жағу. 5. Қол бұрандалы престерде фасонды болатты түзету. 6. Бетон және темірбетон конструкцияларын оқшаулау; 7. Буындарды және бірнеше орындарды бетонмен монолизациялау; 8. Арқалықтардың, ойықтардың, ұялардың, шұңқырлар мен тесіктердің ұштарын кірпішпен немесе бетонмен тығыздау. 9. Жылжымалы ғимараттар мен құрылыстарды мүкәммалдық блок-контейнерлерден монтаждау және бөлшектеу; 10. Металл жақтауда гипс панельдерінен құрама бөлімдер мен ішкі қабырғаларды орнату. 11. Буындарды щеткамен немесе шпательмен жағу арқылы арнайы тығыздағыштармен тығыздау; 12. Дайын қалқандардан ірі қалқан пішінін монтаждау және бөлшектеу; 13. Жүк көтергіштігі 10 тоннаға дейінгі блоктарды, көтергіштерді, полиспасттарды, шығырлар мен домкраттарды орнату және алу.
		Білімдер: 2-3 разряд 1. Болат және құрама бетон және темірбетон конструкцияларының негізгі түрлері; 2. Негізгі такелаждық және монтаждық жабдықтар мен құрылғылардың түрлері; 3. Конструкциялар мен бұйымдарды тасымалдау және сақтау ережелері; 4. Құрылыс конструкцияларын тігу және оларды бөлшектеу тәсілдері; 5. Құрылғыларды қолдана отырып, құрылымдарды уақытша бекіту әдістері; 6. Дәнекерлеу тығыздығын тексеру әдістері; 7. Бетон қоспаларының негізгі қасиеттері мен маркалары; 8. Оқшаулау үшін беттерді дайындау ережелері; 9. Электрлендірілген және пневматикалық аспаптардың құрылғысы және олармен жұмыс істеу ережесі; 10. Металды коррозиядан қорғау әдістері; 11. Құрылыс конструкцияларын көтеру, түсіру және орнату кезінде, оларды биіктікте және тар жағдайда орнату кезінде дабыл беру әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Тәртіптілік Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	Құрастырмалы конструкцияларды салушы
	4	Құрастырмалы конструкцияларды салушы
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері

	6	Ауысым бастығы	
	7	Учаске бастығы	
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)	
16. Кәсіптің карточкасы «Құрастырмалы конструкцияларды салушы»:			
Топтың коды:	7114-2		
Қызмет атауының коды:	7114-2-002		
Кәсіптің атауы:	Құрастырмалы конструкцияларды салушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Құрылыс конструкцияларын монтаждаушы, 2-7 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Фимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс тәжірибесі 1 жылдан кем емес		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7114-1-002 Болат және темір бетон конструкцияларды монтаждау жөніндегі монтажшы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Фимараттар мен құрылыстарды салу, кеңейту, реконструкциялау кезінде құрама құрылымдарды монтаждау жөніндегі жұмыстар кешенін орындау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Құрама конструкцияларды монтаждау кезінде негізгі жұмыстарды орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Құрама конструкцияларды монтаждау кезінде негізгі жұмыстарды орындау			

Дағды 1:
Салмағы 8 тоннаға дейінгі
блоктарды орнату

Машықтар:

4-5 разряд

1. Салмағы 8 тоннаға дейінгі құрама бетонды және темірбетонды іргетас блоктарын, қадаларды грильдеу бастары мен блоктарын монтаждау;
2. 12 м дейінгі аралықта құрастырмалы темірбетон арқалықтарды монтаждау (кран астындағы арқалықтардан басқа);
3. Металл жақтауда гипс панельдерінен жасалған аспалы төбелерді орнату;
4. Құрама темірбетон панельдері мен еден және жабын плиталарын монтаждау;
5. Құрама темірбетонды жолаушылар платформаларын монтаждау;
6. Баспалдақтар мен алаңдарды, қабырғалардың қатардағы ірі блоктарын және балкон блоктарын монтаждау;
7. Салмағы 5 тоннаға дейінгі өнеркәсіптік пештердің Болат қаңқаларын және массасы 1 тоннаға дейінгі блоктардан жасалған пештердің жылу қоршау конструкцияларын монтаждау;
8. Аспалы жолдар мен кабельдік крандардың тіректері мен станцияларының металл конструкцияларын, сондай-ақ құрылыстардың биіктігі 30 м дейінгі болат арқандарды монтаждау;
9. Құрама темірбетон плиталарын көпірлер мен эстакадаларды төсеу;
10. Арқалықтардың, пурлиндердің және бағаналы ригельдердің буындарын тығыздау.
11. Құрама темірбетон конструкцияларында тігістер мен буындарды тығыздау, құю және тігу;
12. Болат конструкцияларды монтаждау: баспалдақтар, қоршау алаңдары, тірек тіректер, кронштейндер, ормандар, тіректер және т. б., сондай-ақ салмағы 5 тоннаға дейінгі конструкциялар: арқалықтар, жүгірулер, жартылай ағаш элементтері, байланыстар және т. б.
13. Болат және бетон конструкцияларын қаңылтыр болатпен қаптау;
14. Шатырдың болат палубасын орнату.

Білімдер:

4-5 разряд

1. Құрылыс болаттарының негізгі қасиеттері мен маркалары;
2. Бетон маркалары және құрама бетон, темірбетон және болат конструкцияларының түрлері;
3. Жеке элементтерден құрылымдарды құрастыру және монтаждау әдістері;
4. Ыстыққа төзімді бетон блоктарынан биіктігі 30 м дейінгі құбырларды орнату әдістері;
5. Реакторларда арматуралық және қабық торларын монтаждау тәсілдері мен тәсілдері;
6. Салмағы 25 тоннаға дейінгі конструкцияларды монтаждау кезінде такелаждық және көтергіш жабдықтар мен құрылғыларды құрастыру және орнату тәсілдері мен тәсілдері;
7. Құрылыс конструкцияларын тігу тәсілдері;
8. Құрылымдық элементтерді қосу және бекіту әдістері;
9. Жүк көтергіштігі 25 тоннаға дейінгі такелаж жабдығының құрылғысы.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

	<p>Дағды 2: Конструкцияларды монтаждау кезінде қосалқы жұмыстарды орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>4-5 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тұрақты болт қосылымдарын бекіту; 2. Жоғары беріктігі бар болттарды орнату; 3. Салмалы бөліктерді коррозияға қарсы бояу; 4. Ендірілген бөлшектердің ойық блоктарын бетондау, алдын ала орнату; 5. Гидротехникалық құрылыстар мен сороқшаулағыш торлардың қақпаларын ойықтарға орнату; 6. Толық құрастырмалы ғимараттардың сыртқы буындарын минералды және синтетикалық материалдармен жылу оқшаулау құру; 7. Пневматикалық және электрлік құралдардың көмегімен буындарды арнайы тығыздағыштармен, сондай-ақ тығыздағыш тығыздағыштармен (гернит, пороизол және т. б.) тығыздау; 8. Бөлшектерді механикаландырылған құралдың көмегімен бетон беттеріне бекіту; 9. Темірбетон конструкцияларына эпоксидті желімді қолдану; 10. Ауданы 3 м2 дейінгі қалқандардан қалқан, металл және ағаш-металл қалыптарды монтаждау және бөлшектеу; 11. Жүк көтергіштігі 10-нан 25 тоннаға дейінгі блоктарды, көтергіштер мен полиспасттарды орнату және алу; 12. Ипотекалық бөліктердің блоктарын үлкейту; 13. Алаңдар, тежегіш фермалар бойынша болат төсемді төсеу; 14. Салмағы 25 тоннадан асатын конструкцияларды тігу және бөлшектеу; 15. Конструкцияларды монтаждау кезінде уақытша тартқыштар мен тартпаларды бекіту және алу; 16. Жүк көтергіштігі 25 тоннаға дейінгі зәкірлерді дайындау және орнату. <p>Білімдер:</p> <p>4-5 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құрылымдарды көтеруге және түсіруге арналған ілмектер мен ұстағыштардың түрлері; 2. Армоконструкцияларды дайындау және монтаждау кезіндегі рұқсатнама; 3. Армоқұрылымдарды монтаждау үшін такелаждық айлабұйымдар мен механизмдерді қолдану тәсілдері; 4. Құрылымдарды орнату кезінде тарту әдістері; 5. Орнатылатын құрылымдардың сапасына қойылатын негізгі талаптар; 6. Механикаландырылған құралдың құрылысы және оны пайдалану ережелері; 7. Темірбетон конструкцияларына эпоксидті желімді жағу тәсілдері мен тәсілдері; болат және темірбетон конструкцияларын бөлшектеудің ерекшеліктері мен тәртібі; 8. Буындарды тығыздауға арналған тығыздағыш тығыздағыштардың түрлері және оларды жапсыру әдістері.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Тәртіптілік Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті</p>	
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:</p>	<p>2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)</p>	

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Құрастырмалы конструкцияларды салушы	
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері	
	6	Ауысым бастығы	
	7	Учаске бастығы	
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)	
17. Кәсіптің карточкасы «Құрастырмалы конструкцияларды салушы»:			
Топтың коды:	7114-2		
Қызмет атауының коды:	7114-2-002		
Кәсіптің атауы:	Құрастырмалы конструкцияларды салушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Құрылыс конструкцияларын монтаждаушы, 2-7 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Фимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс тәжірибесі 1 жылдан кем емес		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7114-1-002 Болат және темір бетон конструкцияларды монтаждау жөніндегі монтажшы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Фимараттар мен құрылыстарды салу, кеңейту, реконструкциялау кезінде құрама құрылымдарды монтаждау жөніндегі жұмыстар кешенін орындау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Күрделілігі жоғары құрастырмалы конструкцияларды монтаждау кезінде жұмыстарды орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Күрделілігі жоғары құрастырмалы конструкцияларды монтаждау кезінде жұмыстарды орындау			

<p>Дағды 1: Салмағы 8 тоннадан асатын блоктарды монтаждау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>6-7 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Салмағы 8 тоннадан асатын құрама бетон және темірбетон іргетас блоктарын және салмағы 20 тоннаға дейінгі бағандарды монтаждау; 2. Баған астаналарын орнату; 3. Құрама темірбетон арқалықтарды 12 м астам аралықпен және кран астындағы арқалықтарды монтаждау; 4. Сыртқы және ішкі қабырғалардың үлкен өлшемді панельдерін және ауыр және жеңіл бетондардан жасалған аралық панельдерді монтаждау; 5. Су төгетін бөгеттер мен спиральді камералардың құрама темірбетонды еден плиталарын, суарқалық пен сына плиталарын, қарау шахталарын және конструкциялардың қаптау блоктарын монтаждау; 6. Итарқа және итарқа асты фермаларды, бағандарды, домна пештерінің царгтарын, шатыр панельдерін және т. б. ірілендіру құрастыру; 7. Жабын блоктарын үлкейту құрастыру және монтаждау; 8. Сыйымдылығы 1000 м3 дейінгі темірбетон резервуарларын монтаждау; 9. Ауыр құрылыс конструкцияларын тігу және бөлшектеу.
	<p>Білімдер:</p> <p>6-7 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ауыр құрама темірбетон бағандарын, іргетас блоктары мен арқалықтарды монтаждау тәсілдері мен түрлері; 2. Панельдерді, үлкен қабырға блоктарын және карниз блоктарын орнату және бекіту әдістері; 3. Ғимараттар мен құрылыстардың болат конструкцияларын жекелеген ауыр элементтермен немесе блоктармен монтаждау тәсілдері; 4. Өнеркәсіптік пештердің ауыр болат бағаналары мен арқалықтарын монтаждау тәсілдері мен түрлері; 5. Көпірлердің болат конструкцияларын ірілендіру құрастыру және көпірлердің аралық құрылыстарын құрастыру тәсілдері; 6. Күрделі болат және темірбетон конструкцияларын бөлшектеу ерекшеліктері мен тәртібі; 7. Ғимараттар мен өнеркәсіптік құрылыстардың конструкцияларын ірілендіре құрастыру және монтаждау кезінде такелаждық және көтергіш жабдықтар мен құрылғыларды құрастыру және орнату тәсілдері мен түрлері.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p>

<p>Дағды 2: Элементтің немесе блоктың массасы 15-тен 25 тоннаға дейін болған кезде Болат бағаналарды, кран астындағы арқалықтарды, ғимараттар мен өнеркәсіптік құрылыстар қаңқаларының болат конструкцияларын, сондай-ақ 24-тен 36 м-ге дейінгі аралықтағы фермаларды орнату және түпкілікті салыстыру</p>	<p>Машықтар:</p> <p>6-7 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Темірбетон рамаларын, арқалықтар мен фермаларды кейіннен арматураның кернеуімен ірілендіру; 2. Бірнеше бөлшектерден тұратын алдын ала кернелген темірбетон фермаларын ірілендіру құрастыру және монтаждау; 3. Құрама жақтаулардан ғимараттар мен құрылыстардың темірбетон конструкцияларын монтаждау; 4. Элементтің немесе блоктың массасы 15-тен 25 тоннаға дейін болған кезде болат бағаналарды, кран астындағы арқалықтарды, ғимараттар мен өнеркәсіптік құрылыстар қаңқаларының болат конструкцияларын, сондай-ақ 24-тен 36 м-ге дейінгі аралықтағы фермаларды орнату және түпкілікті салыстыру; 5. Элементтер саны 5 тен 8 ге дейін көпірлердің аралық құрылыстарының күрделі тораптарын құрастыру және монтаждау; 6. Сыйымдылығы 1000-нан 3000 м3 дейінгі металл және темірбетонды цилиндрлік резервуарларды монтаждау.
	<p>Білімдер:</p> <p>6-7 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ғимараттар мен өнеркәсіптік құрылыстардың күрделі конструкцияларын ірілендіру тәсілдері; 2. Конструкциялар мен көлемді блоктарды типтік емес тігу әдістері; 3. Монтаждау кезінде такелаждық жұмыстарды орындау ережелері мен тәсілдері; 4. Ғимараттар мен өнеркәсіптік құрылыстардың ірі габаритті және ауыр салмақты конструкцияларын монтаждау тәсілдері; 5. Такелаждық және көтергіш жабдықтар мен құрылғылардың күрделі түрлерін құрастыру және орнату тәсілдері мен түрлері; 6. Металл және темірбетон резервуарларын орнату әдістері; 7. Жылжыту әдісімен құрама ыстыққа төзімді бетоннан және темірбетоннан жасалған өнеркәсіптік пештерді және бұрылу әдісімен құбырларды монтаждау тәсілдері; 8. Күрделі болат және темірбетон конструкцияларын бөлшектеу ерекшеліктері мен тәртібі.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 3: Элементтің немесе блоктың массасы 25 тоннадан асатын ғимараттар мен өнеркәсіптік құрылыстардың қаңқаларының Болат бағаналарын, кран арқалықтарын және басқа да болат конструкцияларын, сондай-ақ аралығы 36 м асатын фермаларды орнату және түпкілікті салыстыру</p>	<p>Машықтар:</p> <p>6-7 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Салмағы 50 тоннадан асатын конструкциялардың кеңістіктік блоктарын монтаждау; 2. Элементтің немесе блоктың массасы 25 тоннадан асатын ғимараттар мен өнеркәсіптік құрылыстардың қаңқаларының болат бағаналарын, кран арқалықтарын және басқа да болат конструкцияларын, сондай-ақ аралығы 36 м асатын фермаларды орнату және түпкілікті салыстыру; 3. Сыйымдылығы 3000 м3 асатын металл және темірбетонды цилиндрлік резервуарларды, сондай-ақ сыйымдылығына қарамастан көмілген траншеялық, сфералық резервуарлар мен газгольдерлерді монтаждау; 4. Үлкейтілген блоктардан көп ұңғылы түтін және желдету құбырларын монтаждау.

		Білімдер:	
		6-7 разряд 1. Ғимараттар мен өнеркәсіптік құрылыстардың ірі габаритті және ауыр салмақты конструкцияларын құрастыру және монтаждау тәсілдері; 2. Такелаждық және көтергіш жабдықтар мен құрылғылардың күрделі түрлерін құрастыру және орнату тәсілдері мен түрлері; 3. Конструкцияларды және конструкциялардың кеңістіктік блоктарын күрделі типтік емес тігу тәсілдері; 4. Тікұшақтар мен басқа да ұшу аппараттарының (өуе кемелерінің)көмегімен ғимараттар мен құрылыстардың конструкцияларын монтаждау ерекшеліктері; 5. Тікұшақ монтаждау аймағына кірген кезде конструкцияларды тікұшақпен биіктікке көтеру, салыстырып тексеру ережесі; 6. Үлкейтілген блоктардан көп ұңғылы биік түтін және желдеткіш құбырларды монтаждау тәсілдері; 7. Портативті радиостанциялардың түрлері және олармен жұмыс істеу ережелері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Тәртіптілік Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері	
	6	Начальник смены	
	7	Учаске бастығы	
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)	
18. Кәсіптің карточкасы «Бетон төсегіш»:			
Топтың коды:	7114-3		
Қызмет атауының коды:	7114-3-003		
Кәсіптің атауы:	Бетон төсегіш		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Асфальтбетоншы, 1-5 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Іргетас қалау бойынша кемінде бір жыл тәжірибесі		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқу курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7114-3-001 Асфальтбетоншы 7114-3-002 Бетоншы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бетон қоспасын төсеу, нығыздау, бетонға күтім жасау, құрылыс кезінде бетон беттерін өңдеу, сондай-ақ ғимараттар мен құрылыстарды кеңейту, реконструкциялау, қалпына келтіру және күрделі жөндеу бойынша бірқатар жұмыстар жүргізу		

Еңбек функциялардың сипаттамасы

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қарапайым бетондау жұмыстарының кешенін орындау
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Қарапайым бетондау жұмыстарының кешенін орындау	Дағды 1: Бетон қоспасын дайындау	Машықтар:
		<p>1-2 разряд</p> <p>1. Бетон қоспасын мөлшерге сәйкес дайындау;</p> <p>2. Контейнерлерден және бетон араластырғыш машинаның науасына бетон қоспасын шелектерге салу;</p> <p>3. Бетон жұмыстарына қол құралдарын қолдану;</p> <p>4. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі талаптарын сақтауғ, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы, жеке қорғаныс құралдарын пайдалану, зардап шеккендерге алғашқы медициналық көмек көрсету.</p>
		Білімдер:
		<p>1-2 разряд</p> <p>1. Бетон және темірбетон бұйымдары мен конструкцияларының түрлері;</p> <p>2. Бетонның құрамы, байланыстырғыштардың түрлері, толтырғыштар, бетон қоспаларына қоспалар, бетон және бетон қоспасының қасиеттері;</p> <p>3. Бетон араластырғыш машинадан бетон қоспаларын қабылдау ережесі;</p> <p>4. Жүктеу операциялары кезінде ым-ишарамен сигнал беру ережесі;</p> <p>5. Бетон жұмыстарына арналған қол құралдарының мақсаты;</p> <p>6. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасына қойылатын талаптар, зардап шеккен адамға алғашқы медициналық көмек көрсету ережелері.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Бетон және темірбетон конструкцияларын бөлшектеу, олардың тесіктерін тесу, темірбетон қадаларының бастарын кесу	Машықтар:
		<p>1-2 разряд</p> <p>1. Қол құралдарымен жұмыс істеу;</p> <p>2. Бетон және темірбетон конструкцияларын қолмен бөлшектеу;</p> <p>3. Бетон және темірбетон конструкцияларындағы саңылаулар мен ойықтарды тесу;</p> <p>4. Өндіріс қалдықтары мен қоқысты нұсқауларға сәйкес белгіленген орындарға шығару;</p> <p>5. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі талаптарын сақтауға, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы, жеке қорғаныс құралдарын пайдалану, зардап шеккендерге алғашқы медициналық көмек көрсету.</p>

		Білімдер:	
		1-2 разряд 1. Бетон және темірбетон бұйымдары мен конструкцияларының түрлері; 2. Бетон және темірбетон конструкцияларын бөлшектеу ережелері; 3. Жүктеу операциялары кезінде ым-ишарамен сигнал беру ережесі; 4. Құрылыс қалдықтарын кәдеге жарату ережелері; 5. Бетон жұмыстарына арналған қол құралдарының мақсаты; 6. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасына қойылатын талаптар, зардап шеккен адамға алғашқы медициналық көмек көрсету ережелері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Тәртіптілік Төзімділік пен еңбексүйгіштік Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Бетон төсегіш	
	4	Бетон төсегіш	
	5	Құрылыс жұмыстарды супервайзеры	
	6	Ауысым бастығы (құрылыста)	
	7	Учаске бастығы	
	8	Басшы (басқарушы) (құрылыстағы)	
19. Кәсіптің карточкасы «Бетон төсегіш»:			
Топтың коды:	7114-3		
Қызмет атауының коды:	7114-3-003		
Кәсіптің атауы:	Бетон төсегіш		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Асфальтбетоншы, 1-5 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Ғимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жабуға арналған негіздерді орнату бойынша кемінде бір жыл		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7114-3-001 Асфальтбетоншы 7114-3-002 Бетоншы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бетон қоспасын төсеу, тығыздау, бетонға күтім жасау, құрылыс кезінде бетон беттерін өңдеу, сондай-ақ ғимараттар мен құрылыстарды кеңейту, реконструкциялау, қалпына келтіру және күрделі жөндеу бойынша жұмыстар кешенін орындау		

Еңбек функциялардың сипаттамасы

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Күрделілігі орташа бетон жұмыстарының кешенін орындау
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Күрделілігі орташа бетон жұмыстарының кешенін орындау	Дағды 1: Бетон қоспасын көлденең жазықтықтарға төсеу	Машықтар:
		<p>3-4 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бетон жұмыстарына арналған электрлендірілген, пневматикалық және қол құралдарымен жұмыс істеу; 2. Қауғаны ілмектерге (қапсырмалар, ілгектер) түгендеу сызықтарымен ілу; 3. Бетон қоспасын төсеу орнына бетон қоспасын беру үшін әртүрлі жабдықты пайдаланып құрылымға бетон қоспасын салу; 4. Бетон қоспасын тығыздау үшін діріл режимін таңдау; 5. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі талаптарын сақтау, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы, жеке қорғаныс құралдарын қолдану, жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету.
		<p>Білімдер:</p> <p>3-4 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бетон және темірбетон бұйымдары мен конструкцияларының түрлері; 2. Бетондау алдында қалыптау мен арматураның жай-күйіне қойылатын талаптар; 3. Тиеу жұмыстары кезінде қимылмен сигнал беру ережелері; 4. Құрылымды бетондау технологиясы; 5. Бетонның қасиеттері және бетон қоспасының технологиялық қасиеттері; 6. Бетон қоспасын тығыздау үшін діріл режимінің сипаттамалары; 7. Бетонға күтім жасау әдістері; 8. Электрлендірілген және пневматикалық аспаптардың және бетон жұмыстарына қолданылатын жабдықтардың мақсаты, жұмыс істеу принциптері; 9. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптары, зардап шегушіге алғашқы көмек көрсету қағидалары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Едендердің астыңғы қабаттарын, бетон негіздерін және цемент төсемдерін орнату	<p>Машықтар:</p> <p>3-4 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бетон жұмыстарына арналған электрлендірілген, пневматикалық, қолмен және бақылау-өлшеу құралымен жұмыс істеу; 2. Бетон негіздерін едендер мен ерітінді төсемдерін орнату үшін әртүрлі негіздерді дайындау; 3. Едендерді құю кезінде стяжканы тегістейтін бағыттағыштарды орнату; 4. Әр түрлі құралдар мен жабдықтардың көмегімен бетон немесе ерітінді қоспасын төсеу және тегістеу; 5. Бетон қоспасын тығыздау үшін діріл режимін таңдау; 6. Бетон мен ерітінді қоспасын тегістеу; 7. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі талаптарын сақтау, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы, жеке қорғаныс құралдарын қолдану, жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету.

		<p>Білімдер:</p> <p>3-4 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бетон және темірбетон бұйымдары мен конструкцияларының түрлері; 2. Тиеу жұмыстары кезінде қимылмен сигнал беру ережелері; 3. Едендердің астыңғы қабаттары мен бетон негіздерін орнату әдістері мен технологиясы, ерітінді байланыстарын орнату; 4. Бетондардың, ерітінділердің қасиеттері және бетон және ерітінді қоспаларының технологиялық қасиеттері; 5. Бетон қоспасын тығыздау үшін діріл режимінің сипаттамалары; 6. Бетон мен ерітінділерді күту әдістері; 7. Едендердің астыңғы қабаттары мен бетон негіздерін, ерітінді байланыстарын орнату үшін қолданылатын электрлендірілген және пневматикалық құралдар мен жабдықтардың мақсаты, жұмыс істеу принциптері; 8. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптары, зардап шегушіге алғашқы көмек көрсету қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 3:</p> <p>Бетон және темірбетон конструкцияларын бөлшектеу және жөндеу</p>	<p>Машықтар:</p> <p>3-4 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Электрлендірілген, пневматикалық және қол аспаптары мен жабдықтарымен жұмыс істеу; 2. Құрылымдардың бетіндегі ақауларды бетон қоспасымен жабу; 3. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі талаптарын сақтау, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы, жеке қорғаныс құралдарын қолдану, жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету.
		<p>Білімдер:</p> <p>3-4 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бетон және темірбетон бұйымдары мен конструкцияларының түрлері; 2. Тиеу жұмыстары кезінде қимылмен сигнал беру ережелері; 3. Бетон және темірбетон конструкцияларын бөлшектеу және жөндеу технологиясы; 4. Бетонның қасиеттері және бетон қоспасының технологиялық қасиеттері; 5. Бетон және темірбетон конструкцияларын бөлшектеуге арналған электрлендірілген және пневматикалық құралдар мен қолданылатын жабдықтардың мақсаты, жұмыс істеу принциптері; 6. Құрылыс қоқыстарын кедеге жарату ережелері; 7. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптары, зардап шегушіге алғашқы көмек көрсету қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жауапкершілік</p> <p>Дербестік және жауапкершілік</p> <p>Күйзеліске тұрақтылық</p> <p>Тәртіптілік</p> <p>Төзімділік пен еңбексүйгіштік</p> <p>Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	<p>2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)</p>	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:

	4	Бетон төсегіш	
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері	
	6	Ауысым бастығы	
	7	Учаске бастығы	
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)	
20. Кәсіптің карточкасы «Бетон төсегіш»:			
Топтың коды:	7114-3		
Қызмет атауының коды:	7114-3-003		
Кәсіптің атауы:	Бетон төсегіш		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Асфальтбетоншы, 1-5 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Ғимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жабуға арналған негіздерді орнату бойынша кемінде бір жыл		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7114-3-001 Асфальтбетоншы 7114-3-002 Бетоншы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бетон қоспасын төсеу, тығыздау, бетонға күтім жасау, құрылыс кезінде бетон беттерін өңдеу, сондай-ақ ғимараттар мен құрылыстарды кеңейту, реконструкциялау, қалпына келтіру және күрделі жөндеу бойынша жұмыстар кешенін орындау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Күрделі бетон жұмыстарының кешенін орындау 2. Күрделілігі жоғары бетон жұмыстарының кешенін орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Күрделі бетон жұмыстарының кешенін орындау	Дағды 1: Бетон қоспасын тік конструкцияларға, көлбеу жазықтықтарға, су астына төсеу, атом электр станцияларының (атом электр станцияларының) конструкцияларына арнайы және ауыр бетон қоспаларын төсеу	Машықтар:	
		5 разряд 1. Бетон жұмыстарына арналған электрлендірілген, пневматикалық және қол құралдарымен жұмыс істеу; 2. Бетон қоспасын бағандарға, қабырғаларға, арқалықтарға, плиталарға, көпір тіректеріне салу; 3. Бетон қоспасын көлбеу жазықтықтарға салу (бөгеттердің, каналдардың беткейлерінде); 4. Құрылымға арнайы және ауыр бетон қоспаларын төсеу; 5. Бетон қоспасын су астына қою; 6. Бетон қоспасын тығыздау үшін діріл режимін таңдау ; 7. Бетон қоспасын тегістеу; 8. Бетонға әртүрлі тәсілдермен күтім жасау; 9. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі талаптарын сақтау, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы, жеке қорғаныс құралдарын қолдану, жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету.	

<p>Білімдер:</p> <p>5 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бетон және темірбетон бұйымдары мен конструкцияларының түрлері; 2. Бетондау алдында қалыптау мен арматураның жай-күйіне қойылатын талаптар; 3. Тиеу жұмыстары кезінде қимылмен сигнал беру ережелері; 4. Күрделі құрылымдарды бетондау технологиялары; 5. Дайын бетон және темірбетон бұйымдарының сапасына қойылатын талаптар; 6. Бетонның қасиеттері және бетон қоспасының технологиялық қасиеттері; 7. Бетон қоспасын тығыздау үшін діріл режимінің сипаттамалары; 8. Бетонға күтім жасау әдістері; 9. Электрлендірілген және пневматикалық аспаптардың және бетон жұмыстарына қолданылатын жабдықтардың мақсаты, жұмыс істеу принциптері; 10. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптары, зардап шегушіге алғашқы көмек көрсету қағидалары. 	
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 2: Цемент едендерін орнату және жөндеу</p>	<p>Машықтар:</p> <p>5 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бетон жұмыстарына арналған электрлендірілген, пневматикалық, қолмен және бақылау-өлшеу құралымен жұмыс істеу; 2. Қайта құруға және жөндеуге жататын цемент еденінің элементтерін анықтау; 3. Едендерді толтырмас бұрын негіздерді тазалау; 4. Едендерді ерітіндімен толтыру; 5. Әр түрлі құралдармен және жабдықтармен бетті әрлеу; 6. Орындалатын жұмыстардың сапасын бақылауды жүзеге асыру; 7. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі талаптарын сақтау, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы, жеке қорғаныс құралдарын қолдану, жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету.
<p>Білімдер:</p> <p>5 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бетон және темірбетон бұйымдары мен конструкцияларының түрлері; 2. Цемент едендерін орнату әдістері мен технологиялары, оларды өндіру сапасына қойылатын талаптар; 3. Тиеу жұмыстары кезінде қимылмен сигнал беру ережелері; 4. Бетондардың, ерітінділердің қасиеттері және бетон және ерітінді қоспаларының технологиялық қасиеттері; 5. Бетон қоспасын тығыздау үшін діріл режимінің сипаттамалары; 6. Ерітінділерді күту және оларды әрлеу әдістері; 7. Цемент едендерін орнату үшін қолданылатын электрлендірілген және пневматикалық құралдар мен жабдықтардың мақсаты, жұмыс істеу принциптері; 8. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптары, зардап шегушіге алғашқы көмек көрсету қағидалары. 	
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>

Еңбек функциясы 2:
Күрделілігі жоғары бетон

жұмыстарының кешенін орындау	<p>Дағды 1: Бетон қоспасын бір және қос қисықтықтың жұқа қабырғалы конструкцияларына, көпірлердің аралық құрылыстарының күрделі конструкцияларына, кернеулі арматураланған монолитті конструкцияларға төсеу; атом электр станциясы конструкциясына аса ауыр бетон қоспасын төсеу</p>	<p>Машықтар:</p> <p>5 разряд 1. Бақылау-өлшеу, электрлендірілген, пневматикалық және қол аспаптарымен және бетон жұмыстарына арналған жабдықтармен жұмыс істеу; 2. Бетон қоспасының қасиеттерін анықтау; 3. Бетон қоспасын күмбездердің, бір және қос қисықтық қабықшалардың, резервуарлар мен бункерлердің жұқа қабырғалы конструкцияларына, аэрокамералардың конструкцияларына, жуу галереяларының бөлек қабырғаларына және тұндырғыштардың камерааралық қабырғаларына, спиральді камералардың қабырғаларына, гидроқұрылыстардың жабындылары мен сорғыш құбырларына салу; 4. Бетон қоспасын көпірлердің аралық құрылыстарының қырлы, қорапты және басқа да күрделі құрылымдарына салу; 5. Құрылымдарға аса ауыр бетон қоспасын төсеу; 6. Бетон қоспасын кернеулі күшейтілген монолитті құрылымдарға салу; 7. Бетон қоспасын төсеу орнына бетон қоспасын беру үшін әр түрлі жабдықтың көмегімен күрделілігі жоғары конструкцияларға және жету қиын жерлерге төсеу; 8. Ауыр бетон қоспасын вибраторлармен тығыздау; 9. Бетон қоспасын тығыздау үшін діріл режимін таңдау; 10. Бетонға әртүрлі тәсілдермен күтім жасау; 11. Жұмыс сапасын бақылауды жүзеге асыру; 12. Кернеулі арматураланған темірбетон бұйымдарын жасау; 13. Нормативтерге сәйкес жұмыстың қауіпсіз және санитарлық-гигиеналық жағдайларын бағалау.</p>
		<p>Білімдер:</p> <p>5 разряд 1. Бетон және темірбетон бұйымдары мен конструкцияларының түрлері; 2. Бетондау алдында қалыптау мен арматураның жай-күйіне қойылатын талаптар; 3. Тиеу жұмыстары кезінде қимылмен сигнал беру ережелері; 4. Күрделілігі жоғары конструкцияларды бетондау технологиялары; 5. Кернеулі арматураланған темірбетон бұйымдарын жасау технологиялары; 6. Дайын бетон және темірбетон бұйымдарының сапасына қойылатын талаптар; 7. Бетонның қасиеттері және бетон қоспасының технологиялық қасиеттері; 8. Бетон қоспасын тығыздау үшін діріл режимінің сипаттамалары; 9. Бетонға күтім жасау әдістері; 10. Электрлендірілген және пневматикалық құралдар мен бетон жұмыстарына қолданылатын жабдықтардың мақсаты, жұмыс істеу принциптері.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>

	Дағды 2: Турбогенераторлардың, қоректік электр сорғыларының іргетастарындағы ипотекалық бөлшектерді бетондау; ұңғымалар мен траншеяларды бетондау	Машықтар:
		5 разряд 1. Бетон жұмыстарына арналған электрлендірілген, пневматикалық, қолмен және бақылау-өлшеу құралымен жұмыс істеу; 2. Бетон қоспасын төсеу орнына бетон қоспасын беру үшін әр түрлі жабдықтың көмегімен күрделілігі жоғары конструкцияларға және жету қиын жерлерге төсеу; 3. Нұсқаулыққа сәйкес өндіріс қалдықтарын, қоқыстарды белгіленген орындарға жинауды ұйымдастыру; 4. Орындалатын жұмыстардың сапасын бақылауды жүзеге асыру.
		Білімдер:
		5 разряд 1. Бетон және темірбетон бұйымдары мен конструкцияларының түрлері; 2. Тиеу жұмыстары кезінде қимылмен сигнал беру ережелері; 3. Ұңғымалар мен траншеяларды бетондау әдістері мен технологиялары; 4. Бетондау кезінде монтаждау және салмалы бөлшектерді, оның ішінде анкерлі болттарын орнатуға қойылатын талаптар; 5. Зақымдалған және реконструкцияланатын конструкцияларды күшейту тәсілдері; 6. Бетондардың, ерітінділердің қасиеттері және бетон және ерітінді қоспаларының технологиялық қасиеттері; 7. Бетон қоспасын тығыздау үшін діріл режимінің сипаттамалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Тәртіптілік Төзімділік пен еңбексүйгіштік Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Фимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері
	6	Ауысым бастығы
	7	Учаске бастығы
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)
21. Кәсіптің карточкасы «Фасадтар мен аспалы қабырғаларды монтаждаушы»:		
Топтың коды:	7214-2	
Қызмет атауының коды:	7214-2-001	
Кәсіптің атауы:	Фасадтар мен аспалы қабырғаларды монтаждаушы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Құрылыс конструкцияларын монтаждаушы, 2-7 разряд	

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қарапайым қасбет жүйесінің элементтерін орнату бойынша кемінде бір жыл тәжірибесі		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқу курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7214-2-002 Металды конструкцияларды монтаждаушы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Фимараттар мен құрылыстарды салу, жөндеу және реконструкциялау кезінде қасбеттер мен перде қабырғаларын салу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптарын сақтау 2. Қасбеттер мен перде қабырғаларын қаптауға арналған металл жақтау бағыттауыштары мен бөлшектерін орнату кезінде қолданылатын құралдарды, құрылғыларды, бекітпелерді және жабдықтарды пайдалану мақсаты мен ережелері. Қасбеттер мен перде қабырғаларының металл қаңқа бағыттауыштары мен қаптау бөліктерін орнату технологиясы. Металл қаңқалық бағыттауыштарды және қасбеттік қаптама бөлшектерін бекіту әдістер	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптарын сақтау	Дағды 1: Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы бойынша қолданыстағы заңнама талаптарын сақтау	Машықтар:	2-3 разряд 1. Өндірістік санитария және еңбек гигиенасы ережелерін сақтауға, қасбеттер мен перде қабырғаларын орнатуға байланысты жұмыстарды орындау кезінде жеке қорғаныс құралдарын пайдалануға; 2. Өндірістік жазатайым оқиға кезінде зардап шеккен адамға алғашқы медициналық көмек көрсету.
		Білімдер:	2-3 разряд 1. Құрылыс алаңында жұмыстарды орындау кезінде еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі және электр қауіпсіздігі талаптары; 2. Өндірістік санитария және еңбек гигиенасы ережелері; 3. Өндірістік жазатайым оқиғадан зардап шеккендерге алғашқы медициналық көмек көрсету ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Қасбеттер мен перде қабырғаларын қаптауға арналған металл жақтау бағыттауыштары мен бөлшектерін орнату кезінде қолданылатын құралдарды, құрылғыларды, бекітпелерді және жабдықтарды пайдалану мақсаты мен ережелері. Қасбеттер мен перде қабырғаларының металл қаңқа бағыттауыштары мен қаптау бөліктерін орнату технологиясы. Металл қаңқалық бағыттауыштарды және қасбеттік қаптама	Дағды 1: Фасадтар мен перде қабырғаларының пішінді элементтерін өндіру	Машықтар:	2-3 разряд 1. Жұмыс сызбаларын оқу және технологиялық картаны пайдалану; 2. Фасадтар мен шымылдық қабырғаларының өртке қарсы каналының пішінді бөліктерінің конфигурациясын есептеу және анықтау; 3. Қасбеттер мен перде қабырғалары үшін өртке қарсы құбырларды дайындау және құрастыру технологиясын сақтау; 4. Қасбеттер мен шымылдық қабырғалары үшін өрт арналарын дайындау, құрастыру және реттеу кезінде қолмен және механикаландырылған құралдар мен құрылғыларды пайдалану.

бөлшектерін бекіту әдістер		Білімдер:
		2-3 разряд 1. Қасбеттер мен перде қабырғаларының терезе және есік саңылауларын жақтау үшін өрт арнасының құрылымының пішінді бөліктерін дайындауда қолданылатын құралдарды, құрылғыларды және жабдықтарды пайдалану мақсаты мен ережелері; 2. Қасбеттер мен шымылдық қабырғалары үшін өртке қарсы құбырлардың пішінді бөліктерін дайындаудың конструкциясы мен технологиясының негіздері; 3. Сантехника негіздері; 4. Қасбеттер мен шымылдық қабырғаларының өрт арнасының құрылымының пішінді бөліктерін біріктіру және бекіту әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Фасадтар мен перде қабырғаларының пішінді элементтерін орнату	Машықтар:
		2-3 разряд 1. Жұмыс сызбаларын оқу және технологиялық картаны пайдалану; 2. Фимараттың немесе құрылыстың парапет бөлігінде қасбеттер мен перде қабырғаларының пішінді элементтерін бекіту технологиясын сақтау; 3. Фимараттың немесе құрылыстың парапет бөлігіне қасбеттер мен перде қабырғаларының пішінді элементтерін орнату кезінде қолмен және механикаландырылған құралдарды, аспаптар мен құрылғыларды қолдануға; 4. Терезе және есік саңылауларының периметрі бойынша қасбеттер мен перде қабырғаларының өртке қарсы құрылымын орнату; 5. Фимараттың немесе құрылыстың парапет бөлігіндегі қасбеттер мен перде қабырғаларының орнатылған пішінді элементтерін геодезиялық белгілер бойынша тексеру.
	Білімдер:	
		2-3 разряд 1. Фимараттың, құрылымның парапеттік бөлігіне және терезе мен есік саңылауларының периметрі бойынша қасбеттер мен перде қабырғаларының элементтерін орнату кезінде қолданылатын құралдарды, аспаптарды, құрылғыларды және жабдықтарды пайдалану мақсаты мен ережелері; 2. Фимараттың, құрылымның парапет бөлігіне және терезе мен есік ойықтарының периметрі бойынша қасбеттер мен перде қабырғаларының пішінді элементтерін орнату технологиясы; 3. Фимараттың, құрылыстың парапет бөлігінде және терезе мен есік ойықтарының периметрі бойынша қасбеттер мен перде қабырғаларының пішінді элементтерін бекіту тәсілдері; 4. Фимараттың, құрылыстың парапет бөлігіне және терезе мен есік ойықтарының периметрі бойынша қасбеттер мен перде қабырғаларының пішінді элементтерін орнату сапасына қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Тәртіптілік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Фимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)	
СБШ -нің ішіндегі басқа	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:

кәсіптермен байланыс:	3	Фасадтар мен аспалы қабырғаларды монтаждаушы	
	4	Фасадтар мен аспалы қабырғаларды монтаждаушы	
	5	Құрылыс жұмыстарды супервайзеры	
	6	Ауысым бастығы (құрылыста)	
	7	Учаске бастығы	
	8	Басшы (басқарушы) (құрылыстағы)	
22. Кәсіптің карточкасы «Фасадтар мен аспалы қабырғаларды монтаждаушы»:			
Топтың коды:	7214-2		
Қызмет атауының коды:	7214-2-001		
Кәсіптің атауы:	Фасадтар мен аспалы қабырғаларды монтаждаушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Құрылыс конструкцияларын монтаждаушы, 2-7 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Фимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қасбеттік жүйенің қарапайым элементтерін монтаждау бойынша жұмыс тәжірибесі кемінде бір жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7214-2-002 Металды конструкцияларды монтаждаушы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Фимараттар мен құрылыстарды салу, жөндеу және реконструкциялау кезінде қасбеттер мен перде қабырғаларын орнату		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптарын сақтау 2. Қасбеттер мен перде қабырғаларының қарапайым элементтерін орнату	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптарын сақтау	Дағды 1: Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы жөніндегі қолданыстағы заңнаманың талаптарын сақтау	Машықтар:	
		4-5 разряд 1. Өндірістік санитария және еңбек гигиенасы ережелерін сақтау, қасбеттер мен перде қабырғаларын орнату үшін ілеспе жұмыстарды орындау кезінде жеке қорғаныс құралдарын қолдану; 2. Өндірістегі жазатайым оқиға кезінде Жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету.	
		Білімдер:	
		4-5 разряд 1. Құрылыс алаңында жұмыстарды орындау кезінде еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі және электр қауіпсіздігі талаптары; 2. Өндірістік санитария және еңбек гигиенасы ережелері; 3. Өндірістегі жазатайым оқиға кезінде жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету ережесі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2:			

Қасбеттер мен перде қабырғаларының қарапайым элементтерін орнату	<p>Дағды 1: Ғимараттың, құрылыстың сыртқы бетіне қасбеттердің, перде қабырғаларының және оқшаулаудың металл қаңқасын бекітудің құрамдас элементтерін монтаждау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>4-5 разряд 1. Жұмыс сызбаларын оқып, технологиялық картаны пайдалану; 2. Қасбеттер мен перде қабырғаларының элементтерін ғимараттың, құрылыстың сыртқы бетіне бекіту технологиясын сақтау; 3. Ғимараттың, құрылыстың сыртқы бетіне қасбеттер мен перде қабырғаларының элементтерін орнату кезінде қол және механикаландырылған аспаптарды, құрылғыларды қолдану; 4. Ғимараттың, құрылыстың сыртқы бетіне орнатылған қасбеттер мен перде қабырғаларының элементтерін геодезиялық белгілер бойынша тексеру.</p>
		<p>Білімдер:</p> <p>4-5 разряд 1. Ғимараттың, құрылыстың сыртқы бетіне қасбеттер мен перде қабырғаларының элементтерін орнату кезінде қолданылатын құралдардың, аспаптардың, айлабұйымдар мен мүкәммалдың мақсаты мен қолдану ережесі; 2. Ғимараттың, құрылыстың сыртқы бетіне қасбеттер мен перде қабырғаларының элементтерін орнату жөніндегі жұмыстарды жүргізу технологиясы; 3. Қасбеттер мен перде қабырғаларының элементтерін, оқшаулағыш материалды және желден қорғайтын мембрананы ғимараттың, құрылыстың сыртқы беттеріне бекіту тәсілдері; 4. Ғимараттың, құрылыстың сыртқы бетіндегі қасбеттер мен перде қабырғаларының элементтерін бекіту сапасына қойылатын талаптар.</p>
		<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p> <p>-</p>
	<p>Дағды 2: Металл жақтауды және қасбеттер мен перде қабырғаларының қаптамасын монтаждау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>4-5 разряд 1. Жұмыс сызбаларын оқып, технологиялық картаны пайдалану; 2. Металл жақтау элементтерін және қасбеттер мен перде қабырғаларын қаптау бөлшектерін бекіту технологиясын сақтау; 3. Металл жақтау элементтерін және қасбеттер мен перде қабырғаларын қаптау бөлшектерін орнату кезінде қолмен және механикаландырылған аспаптарды, құрылғыларды қолдану; 4. Металл жақтаудың орнатылатын элементтерін және қасбеттер мен перде қабырғаларының қаптамасының бөлшектерін геодезиялық белгілер бойынша тексеру.</p>

		Білімдер:	
		4-5 разряд 1. Металл жақтаудың бағыттағыштарын және қасбеттер мен перде қабырғаларын қаптау бөлшектерін орнату кезінде қолданылатын құралдардың, аспаптардың, айлабұйымдар мен мүкәммалдың мақсаты мен қолдану ережесі; 2. Бағыттағыштарды металл жақтауды және қасбеттер мен перде қабырғаларын қаптау бөлшектерін орнату бойынша жұмыстарды жүргізу технологиясы; 3. Фимараттың, құрылыстың сыртқы беттеріне металл жақтаудың бағыттағыштарын және қасбеттер мен перде қабырғаларын қаптау бөлшектерін бекіту тәсілдері; 4. Фимараттың, құрылыстың сыртқы беттеріне металл қаңқаның бағыттағыштарын және қасбеттер мен перде қабырғаларын қаптау бөлшектерін бекіту сапасына қойылатын талаптар.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Тәртіптілік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Фимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Фасадтар мен аспалы қабырғаларды монтаждаушы	
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері	
	6	Ауысым бастығы	
	7	Учаске бастығы	
8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)		
23. Кәсіптің карточкасы «Фасадтар мен аспалы қабырғаларды монтаждаушы»:			
Топтың коды:	7214-2		
Қызмет атауының коды:	7214-2-001		
Кәсіптің атауы:	Фасадтар мен аспалы қабырғаларды монтаждаушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Құрылыс конструкцияларын монтаждаушы, 2-7 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Фимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қасбеттік жүйенің қарапайым элементтерін монтаждау бойынша жұмыс тәжірибесі кемінде бір жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7214-2-002 Металды конструкцияларды монтаждаушы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Фимараттар мен құрылыстарды салу, жөндеу және реконструкциялау кезінде қасбеттер мен перде қабырғаларын орнату		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптарын сақтау 2. Парапетте, есік және терезе ойықтарында қасбеттер мен перде қабырғаларының элементтерін монтаждау
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптарын сақтау	Дағды 1: Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы жөніндегі қолданыстағы заңнаманың талаптарын сақтау	Машықтар:
		6-7 разряд 1. Өндірістік санитария және еңбек гигиенасы ережелерін сақтау, қасбеттер мен перде қабырғаларын орнату үшін ілеспе жұмыстарды орындау кезінде жеке қорғаныс құралдарын қолдану; 2. Өндірістегі жазатайым оқиға кезінде жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету.
		Білімдер:
		6-7 разряд 1. Құрылыс алаңында жұмыстарды орындау кезінде еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі және электр қауіпсіздігі талаптары; 2. Өндірістік санитария және еңбек гигиенасы ережелері; 3. Өндірістегі жазатайым оқиға кезінде жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету ережесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Парапетте, есік және терезе ойықтарында қасбеттер мен перде қабырғаларының элементтерін монтаждау	Дағды 1: Қасбеттер мен перде қабырғаларының фасонды элементтерін жасау	Машықтар:
		6-7 разряд 1. Жұмыс сызбаларын оқып, технологиялық картаны пайдалану; 2. Өртке қарсы қораптың қасбеттер мен перде қабырғаларының пішінді бөлшектерінің конфигурациясын есептеу және анықтау; 3. Қасбеттер мен перде қабырғаларының өртке қарсы қорабын дайындау және құрастыру технологиясын сақтау; 4. Қасбеттер мен перде қабырғаларының өртке қарсы қорабын дайындау, құрастыру және орналастыру кезінде қолмен, механикаландырылған құрал-саймандар мен құрылғыларды қолдану.
		Білімдер:
		6-7 разряд 1. Терезе және есік ойықтарын қасбеттер мен перде қабырғаларын жиектеуге арналған өртке қарсы қорап конструкциясының фасонды бөлшектерін дайындау кезінде қолданылатын құралдардың, айлабұйымдар мен Мүкәммалдың мақсаты мен қолдану ережесі; 2. Қасбеттер мен перде қабырғаларының өртке қарсы қорабының фасонды бөлшектерін жобалау негіздері және дайындау технологиясы; 3. Слесарлық істің негіздері; 4. Қасбеттер мен перде қабырғаларының өртке қарсы қорап конструкциясының фасонды бөлшектерін қосу және бекіту тәсілдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 2: Қасбеттер мен перде қабырғаларының фасонды элементтерін монтаждау	Машықтар: 6-7 разряд 1. Жұмыс сызбаларын оқып, технологиялық картаны пайдалану; 2. Фимараттың, құрылыстың парапеттік бөлігінде қасбеттер мен перде қабырғаларының фасонды элементтерін бекіту технологиясын сақтау; 3. Фимараттың, құрылыстың парапеттік бөлігіне қасбеттер мен перде қабырғаларының фасонды элементтерін орнату кезінде қол және механикаландырылған аспаптарды, құрылғыларды қолдану; 4. Терезе мен есік саңылауларының периметрі бойынша қасбеттер мен перде қабырғаларының өртке қарсы қорабының құрылымын орнату; 5. Фимараттың, құрылыстың парапеттік бөлігіндегі қасбеттер мен перде қабырғаларының орнатылатын фасондық элементтерін геодезиялық белгілер бойынша тексеру.
		Білімдер: 6-7 разряд 1. Фимараттың, құрылыстың парапеттік бөлігінде және терезе мен есік ойықтарының периметрі бойынша қасбеттер мен перде қабырғаларының элементтерін орнату кезінде қолданылатын құралдардың, аспаптардың, айлабұйымдар мен мүкәммалдың мақсаты мен қолдану ережесі; 2. Фимараттың, құрылыстың парапеттік бөлігінде және терезе мен есік ойықтарының периметрі бойынша қасбеттер мен перде қабырғаларының фасонды элементтерін орнату жөніндегі жұмыстарды жүргізу технологиясы; 3. Фимараттың, құрылыстың парапеттік бөлігінде және терезе мен есік ойықтарының периметрі бойынша қасбеттер мен перде қабырғаларының фасонды элементтерін бекіту тәсілдері; 4. Фимараттың, құрылыстың парапеттік бөлігінде және терезе мен есік ойықтарының периметрі бойынша қасбеттер мен перде қабырғаларының фасонды элементтерін монтаждау сапасына қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Тәртіптілік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Фимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері
	6	Ауысым бастығы
	7	Учаске бастығы
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)
24. Кәсіптің карточкасы «Слесарь-монтажшы»:		
Топтың коды:	7214-2	
Қызмет атауының коды:	7214-2-004	
Кәсіптің атауы:	Слесарь-монтажшы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2	

СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Құрылыс слесары, 2-7 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Сыртқы инженерлік желілермен (сумен жабдықтау, көріз, су бұру, жылу желілері) кемінде бір жыл жұмыс тәжірибесі		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқу курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7214-2-003 Металды конструкцияларды жинайтын слесарь		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өртүрлі мақсаттағы құрылымдарды жөндеу және салу кезінде сантехникалық жұмыстарды жүргізу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Құрылыс алаңында қарапайым сантехникалық жұмыстарды орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Құрылыс алаңында қарапайым сантехникалық жұмыстарды орындау	Дағды 1: Тораптар мен материалдарды дайындау, бос өлшемдер бойынша қарапайым бөлшектерді жасау	Машықтар:	
		2 разряд 1. Парақ материалын (металдар мен бейметалдар) қол қайшымен кесу; 2. Металдарды және бейметалдарды қол арамен кесу; 3. Материалды кескіш құралмен кесу; 4. Дайындамаларды файлдармен толтыру; 5. Сыртқы және ішкі жіптерді шүмектермен және матрицалармен кесу; 6. Бөлшектердің сыртқы және ішкі өлшемдерін өлшеу	
		Білімдер:	
		2 разряд 1. Металдардың негізгі түрлері мен қасиеттері; 2. Бекіткіштердің негізгі түрлері, бөлшектерді қосу тәсілдері; 3. Металл кескіш құралдардың конструкциясы, қолдану ережесі; 4. Өлшеу құралдарының құрылымы, мақсаты және пайдалану ережесі; 5. Компоненттерді консервациялау әдістері мен ережелері; 6. Сантехникалық жұмыстарды орындау кезінде еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулық; 7. Майлау материалдарының негізгі түрлері және олардың тағайындалуы; 8. Бөлшектерді майлау әдістері мен ережелері.	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-		
Дағды 2: Болтты қосылыстарды құрастыру, қарапайым құрылыс конструкцияларын монтаждау және демонтаждау	Машықтар:		
	2 разряд 1. Металл өңдеу құралдарын қолдану: кілттер, бұрағыштар, тістеуіктер; 2. Ілмектерді және ұстағыш құрылғыларды пайдалану		

		Білімдер:	
		2 разряд 1. Қолданылатын итарқалар мен ұстағыш құрылғылардың түрлері; 2. Құрастыру жұмыстарына слесарлық құралдарды қолданудың конструкциясы, мақсаты, ережесі; 3. Қорғаныс қоршауларын орнату ережелері мен әдістері; 4. Жүктерді итеру ережелері мен әдістері; 5. Монтаждау жұмыстарын орындау кезінде еңбекті қорғау бойынша нұсқаулықтар; 6. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Зейінді шоғырландыру және бақылау Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Фимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Слесарь-монтажшы	
	4	Слесарь-монтажшы	
	5	Құрылыс жұмыстарды супервайзеры	
	6	Ауысым бастығы (құрылыста)	
	7	Учаске бастығы	
	8	Басшы (басқарушы) (құрылыстағы)	
25. Кәсіптің карточкасы «Слесарь-монтажшы»:			
Топтың коды:	7214-2		
Қызмет атауының коды:	7214-2-004		
Кәсіптің атауы:	Слесарь-монтажшы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Құрылыс слесары, 2-7 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Фимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Сыртқы инженерлік коммуникациялармен (су құбыры, кәріз, суағар, жылу желісі) жұмыс тәжірибесі кемінде бір жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7214-2-003 Металды конструкцияларды жинайтын слесарь		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өртүрлі мақсаттағы конструкцияларды жөндеу және салу кезінде слесарлық жұмыстарды орындау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қарапайым бөлшектерді дайындау және пысықтау, Құрылыс жабдықтары мен жабдықтарының күрделі емес тораптарын жөндеу 2. Жабдықтар мен жарақтарды жөндеуді, монтаждауды және реттеуді орындау
Еңбек функциясы 1: Қарапайым бөлшектерді дайындау және пысықтау, Құрылыс жабдықтары мен жабдықтарының күрделі емес тораптарын жөндеу	Қосымша еңбек функциялары:	
	Дағды 1: Қарапайым бөлшектерді жасау және пысықтау	Машықтар:
		3 разряд 1. Бөлшектерді шаблондар бойынша белгілеу; 2. Қол құралымен тесіктерді бұрғылау; 3. Қол құралымен болат илемдеуді кесу және шабу; 4. Бұрғылау, кесу және шабу үшін қол құралын пайдалану; 5. Белгілеу құралын пайдалану; 6. Орындалатын жұмыстардың сапасын қамтамасыз ету.
		Білімдер:
	3 разряд 1. Металл және металл емес материалдардың негізгі қасиеттері; 2. Металл және металл емес материалдарды өңдеу параметрлері туралы негізгі мәліметтер; 3. Бөлшектерді слесарлық өңдеу әдістері мен ережелері; 4. Шаблон бойынша бөлшектерді белгілеу әдістері мен ережелері; 5. Бұрғылауға, кесуге және кесуге арналған құралдың құрылғысы, пайдалану ережесі; 6. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар.	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Құрылыс жабдықтары мен жарақтарының қарапайым тораптарын жөндеу	Машықтар:
		3 разряд 1. Құрылыс жабдықтары мен жарақтарының тораптарын бөлшектеуге, құрастыруға арналған құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану; 2. Жылжымалы қалыптың қалқандары мен қораптарын жөндеуге арналған құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану; 3. Құрастыру алдында құрылыс жабдықтарының қарапайым тораптарын жинақтау; 4. Бөлшектер мен түйіндерді ластанудан тазалау; 5. Тазалау құралдарын қолдану; 6. Бұрандалы қосылыстарды қатайту кезінде бөлшектердің деформациялануына жол бермей, құрылыс жабдықтары мен жарақтарының тораптарын жинау; 7. Орындалатын жұмыстардың сапасын қамтамасыз ету.

		<p>Білімдер:</p> <p>3 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бөлшектеу-құрастыру жұмыстарын орындауға арналған құралды пайдалану ережесі; 2. Құрастыру бірліктерін бөлшектермен жинақтау ережесі; 3. Болат жылжымалы қалыптың тетіктері мен элементтерінің тораптарын құрастыру және бөлшектеу әдістері мен ережелері; 4. Тораптар мен бөлшектерді тазалау тәсілдері мен ережелері; 5. Қарапайым такелаж құралдарының құрылысы және оларды пайдалану ережелері; 6. Бұрандалы қосылыстарды құрастыру және қатайту ережелері мен әдістері; 7. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Еңбек функциясы 2: Жабдықтар мен жарақтарды жөндеуді, монтаждауды және реттеуді орындау</p>	<p>Дағды 1: Жабдықтарды, айлабұйымдар мен жарақтарды монтаждау және реттеу</p>	<p>Машықтар:</p> <p>4 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Белгілеу және өлшеу құралдарын пайдалану; 2. Эскиздер мен сызбаларды оқу; 3. Слесарлық жұмыстарды орындау кезінде арнайы механикаландырылған құралды пайдалану; 4. Слесарлық жұмыстарды орындау кезінде қол құралдары мен құрылғыларды пайдалану; 5. Анкерлі бұранданы, аспаларды, тартқыштарды, қамыттарды жасау; 6. Кронштейндер, ернемектер, түзу сызықты ағулар, арықтар, қорғаныш қаптапалар мен қоршаулар, бункерлер жасау; 7. Тіректерді, терезе саңылауларын, баспалдақ торларын, балкондарды қоршау; 8. Металл терезе байланыстырғыштарын және ашу механизмдерін жасау; 9. Бағандардың, арқалықтардың және еден плиталарының ауыстырылатын металл қалыптарын жинау және бөлшектеу; 10. Бағандардың, арқалықтардың және еден плиталарының жылжымалы қалыптарының көтергіш құрылғыларын жинау және бөлшектеу; 11. Жылжымалы қалыптың конустығын реттеу; 12. Көтергіш лебедкалардың бульдозерлердің механизмдерін реттеу; 13. Орындалатын жұмыстардың сапасын қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <p>4 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өлшеу құралының құрылысы, пайдалану ережесі; 2. Бөлшектеу-құрастыру жұмыстарын орындауға арналған құралды пайдалану ережесі; 3. Эскиздер мен сызбаларды оқу ережелері; 4. Құралды жасау үшін қолданылатын металдардың негізгі қасиеттері; 5. Құралды толтыру мен қатайтудың негізгі ережелері мен әдістері; 6. Өңдеу параметрлері туралы негізгі мәліметтер; 7. Жылжымалы металл қалыптарды және жылжымалы қалыптар механизмдерін орнату ережелері; 8. Төзімділік және қону жүйесі; 9. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 2: Механизмдерді, машиналар мен қозғалтқыштарды жөндеу	Машықтар:	
		<p>4 разряд</p> <p>1. Қол домкраттарын, көтергіштерді, кран-арқалықтарды және жүк көтергіштігі 5 тоннаға дейінгі блоктарды, арматураны бүгуге және кесуге арналған станоктарды бөлшектеуге, жөндеуге және құрастыруға арналған құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану;</p> <p>2. Таспалы транспортерлердің керме және жетек құрылғыларын, экскаваторлардың шөміштері мен шынжырларын, бетон араластырғыштардың шөміштері мен барабандарын бөлшектеуге, жөндеуге және құрастыруға арналған құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану;</p> <p>3. Механикаландырылған толтырғышқа арналған бүріккіш пистолеттерді, агрегаттарды бөлшектеу, жөндеу және жинау;</p> <p>4. Қозғалтқыштарды бөлшектеуге, жөндеуге және құрастыруға арналған құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану;</p> <p>5. Орындалатын жұмыстардың сапасын қамтамасыз ету.</p>	
		Білімдер:	
		<p>4 разряд</p> <p>1. Механизмдерді, машиналар мен қозғалтқыштарды жөндеуге арналған құрал-саймандар мен құрылғылардың құрылысы мен пайдалану ережесі;</p> <p>2. Такелаждық жабдықтардың, механикаландырылған аспаптар мен станоктардың құрылысы, оларды қолдану қағидалары;</p> <p>3. Құрылыс жабдықтарының құрылысы, жұмыс процесі және реттеу;</p> <p>4. Жөндеу жұмыстарын орындау ережелері;</p> <p>5. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар.</p>	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Зейінді шоғырландыру және бақылау Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Слесарь-монтажшы	
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері	
	6	Ауысым бастығы	
	7	Учаске бастығы	
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)	
26. Кәсіптің карточкасы «Слесарь-монтажшы»:			
Топтың коды:	7214-2		
Қызмет атауының коды:	7214-2-004		
Кәсіптің атауы:	Слесарь-монтажшы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	3-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді. Құрылыс слесары, 2-7 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Фимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Сыртқы инженерлік коммуникациялармен (су құбыры, кәріз, суағар, жылу желісі) жұмыс тәжірибесі кемінде бір жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7214-2-003 Металды конструкцияларды жинайтын слесарь		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өртүрлі мақсаттағы конструкцияларды жөндеу және салу кезінде слесарлық жұмыстарды орындау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Күрделі құрылыс машиналары мен механизмдерінің бөлшектерін дайындау, жөндеу, баптау және сынау 2. Аса күрделі және ауыр құрылыс жабдықтарын жөндеуді, баптауды және сынауды орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Күрделі құрылыс машиналары мен механизмдерінің бөлшектерін дайындау, жөндеу, баптау және сынау	Дағды 1: Күрделі бөлшектерді, жабдықтар мен құрылғыларды жасау	Машықтар:	
		5-6 разряд 1. Белгілеу және өлшеу құралдарын пайдалану; 2. Эскиздер мен сызбаларды оқу; 3. Слесарлық жұмыстарды орындау кезінде қол құралдары мен құрылғыларды пайдалану; 4. Шөміштердің, қоймалардың, жұқа табақты металдан жасалған бункерлердің, тұғырлардың, рамалар мен циклондарға арналған алаңдардың, желдеткіштер мен калориферлердің, жылжымалы жалюздердің, клапандардың бөлшектерін дайындауға арналған жабдықты, құрал-саймандарды және құрылғыларды пайдалану; 5. Бөлшектерді қатайтуға, күйдіруге және босатуға арналған жабдықты, құрал-саймандарды және құрылғыларды пайдалану; 6. Бөлшектерді тойтармалармен қосу; 7. Орындалатын жұмыстардың сапасын қамтамасыз ету.	
		Білімдер:	
		5-6 разряд 1. Аспаптық болаттар мен қорытпалардың сорттары, маркалары мен қасиеттері; 2. Механикаландырылған құралды қолдана отырып, күрделі бөлшектерді слесарлық өңдеу әдістері мен ережелері; 3. Бөлшектерді шаблондар мен калибрлерге сәйкестендіру әдістері мен ережелері; 4. Металды сөндіру, босату және күйдіру әдістері мен ережелері; 5. Өлшеу құралының құрылысы, пайдалану ережесі; 6. Эскиздер мен сызбаларды оқу ережелері; 7. Аспаптық болаттар мен қорытпалардан жасалған бұйымдарды термиялық өңдеу параметрлері туралы негізгі мәліметтер; 8. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар.	

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Күрделі құрылыс машиналары мен механизмдерін жөндеу, баптау және сынау	Машықтар:
		5-6 разряд 1. Күрделі құрылыс машиналары мен механизмдерін жөндеуге арналған жабдықты, құрал-саймандарды және құрылғыларды пайдалану; 2. Бетон араластырғыштар мен еріткіштерді, бетон сорғылары мен еріткіш сорғыларды, орталықтан тепкіш сорғыларды бөлшектеу және жинау; 3. Жүк көтергіштігі 5 тоннадан асатын блоктарды, жетек лебедкаларын бөлшектеу және жинау; 4. Жер снарядтарын бөлшектеу және жинау; 5. Гидравликалық және электрлік ұяларды монтаждауға арналған жабдықты, құрал-саймандарды және құрылғыларды пайдалану; 6. Орындалатын жұмыстардың сапасын қамтамасыз ету.
		Білімдер:
		5-6 разряд 1. Күрделі құрылыс машиналары мен механизмдерін жөндеуге арналған жабдықтарды, құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану ережесі; 2. Жөндеу жұмыстарын орындау ережелері мен тәсілдері; 3. Гидравликалық және электрлік ұяларды монтаждауға арналған жабдықты, құрал-сайманды және айлабұйымдарды пайдалану ережесі; 4. Жүк көтергіш механизмдерді пайдалану ережесі; 5. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Аса күрделі және ауыр құрылыс жабдықтарын жөндеуді, баптауды және сынауды орындау	Дағды 1: Дәлдігі жоғары бөлшектерді, жабдықтар мен құрылғыларды дайындау	Машықтар:
		7 разряд 1. Белгілеу және өлшеу құралдарын пайдалану; 2. Эскиздер мен сызбаларды оқу; 3. Жабдықты, құралды және құрылғыларды қолдану. үлгілерді, калибрлерді және кондукторларды дайындау; 4. Мөртабандар мен қалыптарды дайындауға және жөндеуге арналған жабдықты, құрал-саймандарды және құрылғыларды пайдалану; 5. Ауыстыруға жататын бөлшектерді дайындауға арналған жабдықты, құрал-саймандарды және құрылғыларды пайдалану; 6. Эксцентриктердің қонуын қамтамасыз ету; 7. Орындалатын жұмыстардың сапасын қамтамасыз ету.
		Білімдер:
		7 разряд 1. Қатты қорытпалардың таңбалануы, сұрыпталуы және қасиеттері; 2. Бөлшектерді дайындау және жөндеу кезінде қолданылатын жабдықты, құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану ережесі; 3. Жөнделетін бөлшектерді слесарлық және термиялық өңдеу және жарақтау тәсілдері; 4. Өлшеу құралының құрылысы, пайдалану ережесі; 5. Эскиздер мен сызбаларды оқу ережелері; 6. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 2: Күрделі құрылыс машиналары мен механизмдерін жөндеу, баптау және сынау	Машықтар:	
		7 разряд 1. Топырақты жылжыту бойынша жабдықтарды сынау және жөндеу; 2. Күрделі жүк көтергіш машиналарды сынау және жөндеу; 3. Пресс жабдықтарын сынау және жөндеу; 4. Өнімділігі 300 м3/сағ жоғары жер сорғыш снарядтар мен айдау қондырғыларын, экскаваторларды сынау және жөндеу; 5. Мұнара крандарын, автотиегіштерді жөндеу, ретке келтіру және сынау; 6. Қалыңдығы 13 мм-ден асатын табақты металды кесуге арналған пресс-қайшыларды, гидравликалық және пневматикалық престерді жөндеу, баптау және сынау; 7. Өнімділігі 6 м3/мин жоғары компрессорларды жөндеу, ретке келтіру және сынау; 8. Аса күрделі және ауыр құрылыс жабдықтарын жөндеуге, баптауға және сынауға арналған жабдықты, құрал-саймандарды және құрылғыларды пайдалану; 9. Өлшеу құралын пайдалану; 10. Эскиздер мен сызбаларды оқу; 11. Орындалатын жұмыстардың сапасын қамтамасыз ету.	
		Білімдер:	
		7 разряд 1. Іске қосу-баптау жұмыстарын жүргізу қағидалары; 2. Аса күрделі және ауыр құрылыс жабдықтарын жөндеуге, баптауға және сынауға арналған жабдықты, құрал-саймандар мен құрылғыларды пайдалану ережесі; 3. Күрделі жүк көтергіш машиналар мен қысымды ыдыстарды пайдалану ережесі; 4. Өлшеу құралының құрылысы, пайдалану ережесі; 5. Эскиздер мен сызбаларды оқу ережелері; 6. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Зейінді шоғырландыру және бақылау Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері	
	6	Ауысым бастығы	
	7	Учаске бастығы	
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)	
27. Кәсіптің карточкасы «Такелажшы»:			
Топтың коды:	7215-1		
Қызмет атауының коды:	7215-1-002		
Кәсіптің атауы:	Такелажшы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	1-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (1-шығарылым) бекіту туралы" 2023 жылғы 1 қыркүйектегі № 364 Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 7 қыркүйекте № 33389 болып тіркелді. Такелажшы, 2-5 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кәсіптік оқудан өткен адамдар үшін такелажшы болып кемінде алты ай. Орта кәсіптік білім болған жағдайда практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар қойылмайды		
Формалды емес және информформалы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7215-1-003 Монтаждаудағы такелажшы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жүк көтергіш машиналар мен механизмдерді, такелаждық құрылғылар мен құрылғыларды пайдалана отырып, жүктерді қауіпсіз көтеруді және орнын ауыстыруды қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Салмағы 5 тоннаға дейінгі жүктерді, жабдықтарды, бұйымдарды жылжыту, байлау, бекіту және орнату бойынша такелаждық жұмыстарды орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Салмағы 5 тоннаға дейінгі жүктерді, жабдықтарды, бұйымдарды жылжыту, байлау, бекіту және орнату бойынша такелаждық жұмыстарды орындау	Дағды 1: Дайындау және қосалқы жұмыстарды орындау, салмағы 5 тоннаға дейінгі жүктерді, жабдықтарды, бұйымдарды жылжыту, байлау, бекіту және орнату кезінде такелаж бұйымдары мен уақытша жабдықтарды дайындау	Машықтар: 2 разряд 1. Такелажды жұмыс нұсқаулығына сәйкес тазалау; 2. Такелажды жұмыс нұсқаулығына сәйкес майлау; 3. Такелажды жұмыс нұсқаулығына сәйкес құрғату; 4. Такелажды түрлері мен өлшемдері бойынша таңдау және төсеу; 5. Арқандарды арқандағы жіптердің бұралу бағытын ескере отырып, барабанға тегіс қатарлармен орау; 6. Барабанға оралған кезде кабельдің немесе арқанның бірдей кернеуін сақтау; 7. Маркалар мен бензельдерді тағайындауға байланысты әртүрлі тәсілдермен қабаттастыруды орындау; 8. Дайындаушы ұйымды, дайындаушы ұйымның нөмірлеу жүйесі бойынша итарқаның реттік нөмірін, итарқаның жүк көтергіштігін, сынау күнін көрсете отырып, итарқаларға таңбалау тегтерін бекіту; 9. Жарамдылығын тексеру және такелаждық жұмыстарды орындау үшін итарқа, құрал-саймандар мен жабдықтарды дайындауды жүзеге асыру; 10. Такелажды жұмыс орнына жөнелтуге және жеткізуге дайындау; 11. Ағаш палубаларды, тіректерді, уақытша көпірлерді, скаттарды бөлшектеу және салу; 12. Ағаш палубаларды, тіректерді, уақытша көпірлер мен беткейлерді салу кезінде қарапайым ағаш ұстасы мен слесарлық операцияларды орындау; 13. Қарапайым такелаж жасау; 14. Такелаждау жұмыстарында пайдаланылатын негізгі тораптарды тоқу: түзу, кедертас, бұғалық, қарапайым сүңгі, жаппалы, бекіткіш, қайық, сомын, шкотты; жалпақ, сүйреткіш, кемеқұрал, балықшы сүңгі, бөшкелі; 15. Қарапайым такелаж жасау процесінде болат кабельді, арқандарды кесу және кесу кезінде слесарлық құралды қолдану; 16. Дайындалған такелаж бұйымдарына таңбалау жазуларын салу; 17. Такелаж бөлшектерін жасау бойынша қарапайым сызбалар мен эскиздерді оқу.	

Білімдер:

2 разряд

1. Болат арқандарды майлау үшін қолданылатын майлау материалдарының түрлері мен құрамы;
2. Такелажды бөлшектеу, майлау, кептіру және сақтау қағидалары;
3. Арқан төсеу және орау ережелері;
4. Такелаждық маркалардың мақсаты мен түрлері;
5. Жүк көтергіш механизмдердің және алынбалы жүк қармау құрылғыларының таңбалау тегтерінде орналастырылатын деректер;
6. Такелажды жұмыс орнына тиеу және тасымалдау тәртібі;
7. Уақытша төсемдерді, көпірлерді, тіректерді, еңістерді салу тәсілдері;
8. Слесарлық және ағаш ұстасының негіздері;
9. Такелаждау жұмыстарында пайдаланылатын негізгі тораптарды тоқудың мақсаты мен тәсілдері: тұзу, кедертас, бұғалық, қарапайым сүңгі, жаппалы, бекіткіш, қайық, сомын, шкотты; жалпақ, сүйреткіш, кемеқұрал, балықшы сүңгі, бөшкелі;
10. Қарапайым такелаждық құрылғылардың түрлері және оларды жасау тәсілдері;
11. Болат, синтетикалық және өсімдік арқандарының мақсаты мен жүк көтергіштігі;
12. Қарасора арқандарының түрлері және олардың сипаттамалары;
13. Арқан жасау үшін қолданылатын материалдар және олардың қасиеттері;
14. Арқанның материалы мен беріктігі бойынша жіктелуі;
15. Арқан сегменттерінің тәртібі;
16. Болат арқанды кесу және кесу кезіндегі еңбекті қорғау талаптары;
17. Такелаж бөлшектерін дайындау бойынша қарапайым сызбалар мен эскиздерді оқу ережесі;
18. Кабельдерді, төсеніштерді және жолдарды жасауға арналған материалдардың сапасына қойылатын талаптар.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

<p>Дағды 2: Салмағы 5 тоннаға дейінгі жүктерді, жабдықтарды, бұйымдарды көлденең және тік жылжыту, байлау, бекіту және орнату бойынша такелаждық жұмыстарды орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>2 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Такелаждық жұмыстарды орындау кезінде жүкшығырларды, шпильдерді, тальдарды, домкраттар мен скаттарды жүктердің түріне, жинау және ілмектеу тәсіліне, пішініне, мөлшеріне және салмағына қарай қолдану; 2. Жұмыстарды жүргізу жобасына, технологиялық карталарға және нормативтік-технологиялық құжаттарға сәйкес салмағы 5 тоннаға дейінгі жүктерді, жабдықтарды, бұйымдарды арбаларға немесе платформаларға жылжытуды, байлауды, бекітуді және орнатуды орындау; 3. Қарапайым конфигурациядағы бөлшектер мен жабдықтардың массасын, ауырлық центрін көзбен анықтау; 4. Жүктерді көтеру және жылжыту бойынша жұмыстарды орындау кезінде ақпаратты берудің анықтығын және оны түсінудің бірегейлігін қамтамасыз ететін белгі сигнализациясын пайдалану; 5. Такелаждық жабдықтар мен жабдықтардың (жүкшығырлар, тальдар, полиспасттар), алмалы-салмалы жүк қармайтын құрылғылардың (арқандар, траверстер, кенелер) жарамдылығын бағалау; 6. Жүк массасының құрылғылардың жүк көтергіштігіне сәйкестігін тексеру, арқанның бұтақтары арасындағы рұқсат етілген бұрышты анықтау; 7. Жүктерді көтермес бұрын және жылжитпас бұрын олардың тұрақтылығы мен дұрыстығын тексеру; 8. Жүктерді қатарлардан өздігінен орауға және құлатуға қарсы шаралар қабылдау; 9. Жеке қорғаныс құралдарын қолдану; 10. Жұмыстарды биіктікте орындау кезінде конструкциялардың элементтеріне бекітіп, сақтандырғыш белдікті немесе сақтандыру арқанын пайдалану.
---	--

		<p>Білімдер:</p> <p>2 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жүктерді байлау, ілмектеу және ілмектеу тәсілдері; 2. Жүктерді байлау кезінде орындалатын тораптар мен ілмектердің түрлері және оларды қолдану саласы; 3. Такелаждық жұмыстар үшін орнатылған негізгі командалар мен сигналдар; 4. Жүктерді, жабдықтар мен бұйымдарды тасымалдауға арналған қарапайым такелаж құралдарын орнату, оларды пайдалану қағидалары; 5. Жүктің түріне, жинау және ілмектеу тәсіліне, салмағына, пішіні мен мөлшеріне қарай жүктердің жіктелуі; 6. Тиеу-түсіру жұмыстарын орындау үшін жабдықтар мен арқандарды іріктеу тәртібі; 7. Такелаждық механизмдер мен құрылғылардың (блократтардың, домкраттардың, құрт және тісті тальдардың, қол жүкшығырлардың) мақсаты, құрылысы, жұмыс істеу принципі және техникалық пайдалану ережесі; 8. Салмағы 5 тоннаға дейінгі жүктерді, жабдықтарды, бұйымдарды арқандап байлау, бекіту, көтеру және тасымалдау, тиеу және түсіру тәсілдері мен тәсілдері; 9. Тиеу-түсіру жұмыстарын жүргізу орнына қойылатын талаптар; 10. Адамдар орналасқан үй-жайлардың үстінен жүкті жылжыту тәртібі; 11. Такелаждық жұмыстарды орындау кезінде пайдаланылатын жүктерді таңбалау және манипуляциялық белгілер; 12. Жүктерді тікелей байлау кезінде еңбекті қорғау талаптары; 13. Салмағы аз жүктерді ілмектеу ережесі; 14. Такелаждық жұмыстарды орындау кезінде пайдаланылатын өндірістік ыдыс және оны таңбалау; 15. Ыдысты қарау тәртібі және оның ақаулы болу нормалары; 16. Ақаулы такелаж жабдықтарын, жабдықтар мен құрылғыларды пайдалану тәуекелдері; 17. Жүктерді жинау габариттері; 18. Жүкті сақтауға арналған алаңдарға, төсемдер мен төсемдерге қойылатын талаптар; 19. Жүктерді төсеу және астарларды жүкке және итарқаға орнату ережесі; 20. Жүк түсіретін құрылғылардың түрлері мен мақсаты (тізбекті және арқан арқандар, ілмектер, траверстер, ұстағыштар, қысқыштар); 21. Такелаждық арқандардың мақсаты мен жүк көтергіштігі; 22. Тиеу-түсіру жұмыстарын орындау кезінде такелажникке әсер ететін негізгі қауіпті және зиянды өндірістік факторлар; 23. Жеке қорғаныс құралдарына қойылатын талаптар және оларды қолдану ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Тәртіптілік Төзімділік пен еңбексүйгіштік Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	Такелажшы

	4	Такелажшы	
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері	
	6	Ауысым бастығы	
	7	Учаске бастығы	
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)	
28. Кәсіптің карточкасы «Такелажшы»:			
Топтың коды:	7215-1		
Қызмет атауының коды:	7215-1-002		
Кәсіптің атауы:	Такелажшы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	1-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (1-шығарылым) бекіту туралы" 2023 жылғы 1 қыркүйектегі № 364 Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 7 қыркүйекте № 33389 болып тіркелді. Такелажшы, 2-5 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Фимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кемінде алты ай жұмыс тәжірибесі		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқу курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7215-1-003 Монтаждаудағы такелажшы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жүк көтеру машиналары мен механизмдерін, такелаждық құрылғылар мен құрылғыларды пайдалана отырып, жүктердің қауіпсіз көтерілуін және қозғалуын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Салмағы 25 тоннаға дейінгі машиналарды, механизмдерді, станоктарды, жүктерді құрастыру, бөлшектеу және монтаждау кезінде жылжыту бойынша такелаждық жұмыстарды орындау 2. Салмағы 50 тоннаға дейінгі машиналарды, механизмдерді, станоктарды, жүктерді құрастыру, бөлшектеу және монтаждау кезінде жылжыту бойынша такелаждық жұмыстарды жүргізу.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Салмағы 25 тоннаға дейінгі машиналарды, механизмдерді, станоктарды, жүктерді құрастыру, бөлшектеу және монтаждау кезінде жылжыту бойынша такелаждық жұмыстарды орындау			

Дағды 1:

Дайындық және көмекші жұмыстарды орындау, салмағы 25 тоннаға дейінгі жүктерді, жабдықтарды, бұйымдарды жылжыту, байлау, бекіту және орнату кезінде такелаж бұйымдарын жасау

Машықтар:

3 разряд

1. Болат арқандар мен арқандарды біріктіру әдісіне байланысты арқандардың ұштарын тоқуға арналған құралдарды қолдану;
2. Оймақтарды, ілмектерді немесе сақиналарды орнату арқылы ілмектерді бұғу;
3. Қысқыштарда болат арқандардан итарқалар жасау кезінде ілмектерді қысқыштармен бекіту;
4. Қол жетегі бар екі шпиндельді станоктарды және механикалық жетегі бар арнайы құрылғыларды пайдалана отырып, жіптерді тоқу арқылы итарқаларды өндіру;
5. Жіптердің ұштарын өру, өрілген жерлерінде бұғу арқылы домалату және жіптерді өру арқылы итарқалар жасағанда жіптердің қалған ұштарын алу;
6. Жұмыстарды орындау кезінде металл өңдеу және ағаш ұсталық құралдарды қолдану;
7. Такелаж бұйымдарын жасауда қарапайым ағаш ұсталық жұмыстарын орындау (ағашты сүргілеу, көлденең аралау);
8. Такелаж бұйымдарын жасау кезінде қарапайым сантехникалық жұмыстарды (кесу, кесу, бұрғылау) орындау;
9. Шпалдарды торларға торларды тегістеуге және түтікке сәйкес келтіріп салу;
10. Шпалдардан уақытша стендтер салу кезінде шпалдарды кронштейндермен бекіту;
11. Такелаждық құрылғыларға немесе орнатылған конструкцияларға механизмнің көмегімен кермелерді немесе жігіттерді бекіту;
12. Жүк көтергіштігі 10 тоннаға дейінгі блоктарды, көтергіштерді, якорьдерді, мачталарды және шығырларды орнату, құрастыру және бөлшектеу;
13. Ағаш рафтинг такелаждарын (шынжырлар, кабельдер) алу және орнату, жөндеуді орындау.

Білімдер:

3 разряд

1. Болат кабельдердің классификациясы және олардың конструкциялық сорттары;
2. Арқалық жұмыстарды орындау үшін қолданылатын аспаптар;
3. Арқанның ұштарын біріктіру (біріктіру) тәсілдері;
4. Жалғау түрлері және кабельдер мен арқандарды жалғау тәсілдері;
5. Болат арқандарды тоқу және ілмектерді жасау реті;
6. Болат арқанның ұшын гильзаның сына қосылымына салу реті;
7. Болат арқандардың төсеу түрі бойынша түрлері; төсеу бағытында; жіптердің саны бойынша;
8. Өртүрлі типтегі итарқалардың түрлері мен қолдану аймақтары;
9. Такелаждық қондырғылардың, қысқыштардың түрлері мен қолдану аймақтары;
10. Итарқаларды дайындау үшін қолданылатын материалдардың түрлері;
11. Арқанды пайдалану қауіпсіздігін бағалау критерийлері;
12. Такелаж бұйымдарын дайындау кезінде қажетті сантехникалық және ағаш ұсталық жұмыстарын орындау техникасы;
13. Сілтеме жұмыстарын орындау кезінде қолданылатын шынжырлардың түрлері;
14. Шпалдардан уақытша стендтер салу ережелері;
15. Такелаждарды алу, жөндеу және орнату әдістері мен ережелері;
16. Ағаш рафтинг такелажын алу және орнату тәсілдері мен реттілігі;
17. Ағашты рафтингте қолданылатын такелаждардың түрлері және оған қойылатын талаптар;
18. Тікелей салдарда ағаш рафтинг такелаждарын жөндеу әдістері.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Дағды 2:

Машиналарды, механизмдерді, станоктарды, салмағы 25 тоннаға дейінгі жүктерді құрастыру, бөлшектеу және монтаждау кезінде көлденең және тік қозғалыс бойынша такелаждық жұмыстарды орындау.

Машықтар:

3 разряд

1. Жұмыс жобасына, технологиялық карталарға және нормативтік-технологиялық құжаттарға сәйкес салмағы 25 тоннаға дейінгі машиналарды, механизмдерді, станоктарды, жүктерді іргетасқа, платформаға немесе вагонеткаға жылжытуды, құрастыруды, бөлшектеуді және орнатуды жүзеге асыру;
2. Такелажды тиеу, орнату және қаруландырудың қарапайым сызбалары мен такелаждық схемаларын оқу;
3. Ерекше күтімді қажет ететін жүктерді қолмен тасымалдау, көтеру және түсіру кезінде қолмен ұстайтын және ұстайтын құрылғыларды қолдану;
4. Жүктерді қолмен тасымалдау, көтеру және түсіру кезінде жүктің салмағы мен өлшемдеріне сәйкес құрылғыларды таңдау;
5. Платформаға вагондарды тиеу және орнату кезінде көтеру механизмдерін қолдану;
6. Жүктерді қолмен немесе механикаландырылған айналдыру;
7. Жүктерді бойлық көлденең және тік осьтер айналасында шынжырлы және қысқыштарды, роликтерді, вагонеткаларды, айналмалы табақтарды, станок үстелдерін пайдалана отырып айналдыру;
8. Салмағы 25 тоннаға дейінгі машиналарды, механизмдерді, станоктарды, жүктерді іргетасқа, платформаға немесе вагонеткаға жылжыту, жинау, бөлшектеу және орнату кезінде итермелеуді орындау.

Білімдер:

3 разряд

1. іргетасқа, платформаға немесе вагонеткаға салмағы 25 тоннаға дейінгі машиналарды, механизмдерді, станоктарды, жүктерді жылжыту, құрастыру, бөлшектеу және орнату тәртібі;
2. Түрлі жүктерді жылжытуға және орнатуға арналған көтергіш механизмдер мен такелаждық жабдықтардың, станоктардың, станоктардың құрылысы, оларды пайдалану ережесі;
3. Кабельдерге, арқандарға, шынжырларға және такелаждық құрылғыларға рұқсат етілген жүктеме нормалары;
4. Такелаждық жұмыстарға қойылатын талаптар;
5. Такелажды тиеу, орнату және қаруландырудың қарапайым сызбалары мен такелаждық схемаларын оқу ережесі;
6. Ауыр заттарды қолмен көтеру және жылжыту кезіндегі рұқсат етілген шекті жүктемелердің нормалары;
7. Жүктерді қолмен тасымалдау, көтеру және түсіру кезіндегі еңбекті қорғау талаптары;
8. Платформаға жолаушылар вагондарын орнату тәртібі;
9. Жүктерді механикаландырылған қисайту үшін қолданылатын құрылғыларды қолдану ережелері мен аймақтары;
10. Жүктерді бұру әдістері;
11. Салмағы 25 тоннаға дейінгі жүктерді итеру ережелері мен әдістері;
12. Тар жағдайдағы жүктерді итеру тәртібі.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Еңбек функциясы 2:
Салмағы 50 тоннаға дейінгі машиналарды, механизмдерді, станоктарды, жүктерді құрастыру, бөлшектеу және монтаждау кезінде жылжыту бойынша такелаждық жұмыстарды жүргізу.

Дағды 1:

Дайындық және көмекші жұмыстарды жүргізу, салмағы 50 тоннаға дейінгі жүктерді, жабдықтарды, бұйымдарды жылжыту, байлау, бекіту және орнату кезінде такелаж бұйымдарын жасау

Машықтар:

4 разряд

1. Диаметрі 25 мм-ден жоғары болат кабельдерді және диаметрі 40 мм-ден жоғары арқандарды біріктіру кезінде металл өңдеу операцияларын (кесу, кесу) орындау;
2. Диаметрі 25 мм-ден асатын болат кабельдерді және диаметрі 40 мм-ден жоғары арқандарды арнайы жабдықты пайдаланып біріктіру;
3. Арқандарды байланыстырушы буынмен жалғау;
4. Ілмектердің қалыптасуын, өруді және технологиялық норманы ескере отырып, итарқаларды дайындау кезінде қажетті арқан ұзындығын анықтау;
5. Жүктің массасын, тармақтар санын, тармақтар арасындағы көлбеу бұрышын, қауіпсіздік коэффициентін ескере отырып, итарқаларды дайындау кезінде арқанның қажетті диаметрін анықтау;
6. Бекіту нүктелерін, жүкті байлау әдістерін және ілмектегі ілмектердің қажеттілігін ескере отырып, соңғы (ұстау) элементін таңдау;
7. Қашауларды, абразивті дөңгелектерді және итарқаларды дайындау кезінде газбен кесуді пайдаланып арқандарды кесу;
8. Шпалдардан эстакадалар мен торлардың құрылымдық элементтерін құрастыру және орнату;
9. Эстакадалар мен торлардың құрылымдық тұрақтылығын тексеру;
10. Шпал тіректерін төсеу кезінде бір қатардағы шпалдардың бірдей қалыңдығын таңдау;
11. Жеке шпалдардың биіктігін сәйкес қалыңдықтағы тақталармен қатарға теңестіру арқылы стендтер қатарындағы шпалдардың арасындағы алшақтықты жою;
12. Жүк көтергіштігі 10 тоннадан асатын блоктарды, көтергіштерді, якорьдерді, мачталарды және шығырларды монтаждау, орнату және демонтаждау жұмыстарын орындау;
13. Такелажды тиеу, орнату және қаруландырудың сызбалары мен такелаждық схемаларын оқу;
14. Ережеге сәйкес және белгіленген мерзімдерде такелаждық құрылғыларды тексеру және сынақтан өткізу;
15. Аппараттар мен такелаждық құрылғылардың, дәнекерленген жіктердің, арқандардың сыртқы жағдайын, ілеспе тораптар мен бөлшектердің, бекіткіштердің тозу дәрежесін бағалау;
16. Тексеру процесінде кабельдердің, арқандардың, шынжырлардың және такелаждық құрылғылардың зақымдануы мен ақауларын анықтау;
17. Сыртқы түрін, буындардың қозғалғыштығын, шынжыр өлшемдерін және созылу мен иілу сынақтарын тексеру.

		<p>Білімдер:</p> <p>4 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өру кезінде әрбір жіптің арқанның өту санының оның диаметріне тәуелділігі; 2. Арқандарды байланыстырушы звеномен жалғау кезіндегі арқанның диаметріне байланысты қысқыштар арасындағы қашықтық және олардың саны; 3. Өрттер мен таяқшаларды нығыздау нысандары мен әдістері; 4. Жол бермейтін итарқа ақаулары; 5. Эстакадалар мен шпал тіректерін салу тәртібі; 6. Эстакадалар мен шпал тіректерінің құрылысына қойылатын талаптар; 7. Жүк көтергіштігі 10 тоннадан асатын блоктарды, көтергіштерді, якорьдерді, мачталарды және шығырларды орнату, құрастыру және бөлшектеу тәртібі; 8. Такелаждық құрылғыларды мерзімді тексеру және тексеру мерзімдері; 9. Кабельдер мен арқандардың тозу мерзімі және сынау ережелері; 10. Көтергіш механизмдер мен такелаждық жабдықтың құрылымы, оларды пайдалану ережелері, оларды жабдықтау және сынау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2:</p> <p>Салмағы 50 тоннаға дейінгі машиналарды, механизмдерді, станоктарды құрастыру, бөлшектеу және монтаждау кезінде көлденең және тік қозғалыс бойынша такелаждық жұмыстарды орындау.</p>	<p>Машықтар:</p> <p>4 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жұмыс жобасына, технологиялық карталарға және нормативтік-технологиялық құжаттарға сәйкес салмағы 50 тоннаға дейінгі машиналарды, механизмдерді, станоктарды конструкторлық белгіге немесе іргетасына жылжытуды, құрастыруды, бөлшектеуді және орнатуды жүзеге асыру; 2. Топографиялық, метеорологиялық, эргономикалық және ұйымдастырушылық факторларды ескере отырып, жүктерді көтеру және жылжыту әдісін таңдау; 3. Салмағы 50 тоннаға дейінгі машиналарды, механизмдерді, станоктарды, жүктерді жылжыту, құрастыру, бөлшектеу және конструктивтік белгі немесе іргетасқа орнату кезінде итермелеуді орындау.
		<p>Білімдер:</p> <p>4 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конструктивтік белгі немесе іргетас бойынша салмағы 50 тоннаға дейінгі машиналарды, механизмдерді, станоктарды жылжыту, құрастыру, бөлшектеу және орнату тәртібі; 2. Көтеру және жылжыту жабдықтарын, машиналарды, механизмдерді, станоктарды және бұйымдарды пайдалану ережелері; 3. Қауіпті өндірістік факторлар және олардың өзара үйлесуі; 4. Салмағы 50 тоннаға дейінгі жүктерді итеру ережелері мен әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Дербестік және жауапкершілік</p> <p>Күйзеліске тұрақтылық</p> <p>Тәртіптілік</p> <p>Төзімділік пен еңбексүйгіштік</p> <p>Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	<p>2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)</p>	

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Такелажшы	
	5	Құрылыс жұмыстарды супервайзеры	
	6	Ауысым бастығы (құрылыста)	
	7	Учаске бастығы	
	8	Басшы (басқарушы) (құрылыстағы)	
29. Кәсіптің карточкасы «Такелажшы»:			
Топтың коды:	7215-1		
Қызмет атауының коды:	7215-1-002		
Кәсіптің атауы:	Такелажшы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	1-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (1-шығарылым) бекіту туралы" 2023 жылғы 1 қыркүйектегі № 364 Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 7 қыркүйекте № 33389 болып тіркелді. Такелажшы, 2-5 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Фимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кәсіптік оқудан өткен адамдар үшін такелажшы ретінде кемінде алты ай . Орта кәсіптік білім болған жағдайда практикалық жұмыс тәжірибесіне талаптар қойылмайды		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7215-1-003 Монтаждаудағы такелажшы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жүк көтергіш машиналар мен механизмдерді, такелаждық құрылғылар мен құрылғыларды пайдалана отырып, жүктерді қауіпсіз көтеруді және орнын ауыстыруды қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Машиналарды, механизмдерді, станоктарды, жүктерді құрастыру, бөлшектеу және орнату кезінде массасы бойынша шектеусіз орын ауыстыру бойынша такелаждық жұмыстарды орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Машиналарды, механизмдерді, станоктарды, жүктерді құрастыру, бөлшектеу және орнату кезінде массасы бойынша шектеусіз орын ауыстыру бойынша такелаждық жұмыстарды орындау	Дағды 1: Жүктерді, жабдықтарды, бұйымдарды массасы бойынша шектеусіз жылжыту, байлау, бекіту және орнату кезінде дайындық жұмыстарын орындау	Машықтар:	
		5 разряд 1. Жүктің массасы мен конфигурациясына сәйкес кабельдерді, арқандарды, шынжырларды және арнайы құрылғыларды таңдау; 2. Тізбектің номиналды жүк көтергіштігінен 25% асатын жүктемемен сынақ жүргізу; 3. Технологиялық құжаттамаға сәйкес арқандарды, арқандарды, шынжырларды және арнайы құрылғыларды сынау.	

	<p>Білімдер:</p> <p>5 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жүктің массасына, өлшемдеріне және конфигурациясына байланысты арқандарды, болатарқандарды, шынжырларды және арнайы құрылғыларды іріктеу ережесі; 2. Беттік тозуға немесе коррозияға байланысты болат арқанның ақаулы нормалары; 3. Алынбалы жүк қармау құрылғыларын қарау кезеңділігі; 4. Жүк қармау құрылғыларының жол берілмейтін ақаулары; 5. Алынбалы жүк қармау құрылғыларын сақтау және оларды жұмысқа жарамды күйде ұстау тәсілдері; 6. Жүктің массасына, өлшемдеріне және конфигурациясына байланысты арқандарды, болатарқандарды, шынжырларды және арнайы құрылғыларды іріктеу және сынау тәртібі; 7. Тростар мен арқандардың тозу мерзімдері, сынау және қайта сынау қағидалары; 8. Алынбалы жүк қармау құрылғыларын сынау шарттары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 2: Машиналарды, механизмдерді, станоктарды құрастыру, бөлшектеу және орнату кезінде массасы бойынша шектеусіз көлденең және тік орын ауыстыру бойынша такелаждық жұмыстарды орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>5 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жүктердің мөлшеріне, пішініне және ауырлық центріне байланысты жүк қармайтын құрылғыларды бекіту орындарын анықтау; 2. Аса жауапты ауыр жүктерді, агрегаттар мен конструкцияларды жылжыту, құрастыру, бөлшектеу және жобалау белгісіне немесе іргетасқа орнату кезінде арқандап байлау үшін жүк қармау құрылғысын таңдау; 3. Қарапайым және күрделі жүктердің массасын анықтау үшін жиі кездесетін материалдар мен формулалардың үлес салмағының кестелерін қолдана отырып ауыстырылатын және орнатылатын агрегаттар мен конструкциялардың массасын анықтау; 4. Ауыстырылатын және орнатылатын агрегаттар мен конструкциялардың ауырлық центрінің координаттарын формулалар, анықтамалық деректер немесе практикалық жол арқылы анықтау; 5. Салмағы 50 тоннадан асатын машиналарды, механизмдерді, станоктарды ілмектеу, алу, жылжыту және жобалау белгісіне немесе іргетасына орнату кезінде мұнара және портал крандарын қолдану; 6. Жүктің тербеліс амплитудасын ескере отырып, бір және одан да көп крандармен такелаждық жұмыстарды орындау; 7. Такелажшыдан жұмыста ерекше дәлдікті, жауапкершілікті және дәлдікті талап ететін салмағы 50 тоннадан асатын машиналарды, механизмдерді, станоктарды жылжыту, құрастыру, бөлшектеу және жобалау белгісіне немесе іргетасына орнату кезінде жүкшығырларды, көтергіштерді және арнайы құрылғыларды қолдану; 8. Бір немесе бірнеше крандармен жүктерді көтеру және жылжыту бойынша жұмыстарды орындау кезінде ақпаратты берудің анықтығын және оны түсінудің бірегейлігін қамтамасыз ететін белгі сигнализациясын пайдалану; 9. Такелаж жұмыстарының күрделі сызбалары мен сызбаларын оқу.

		Білімдер:
		<p>5 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аса жауапты ауыр жүктерді, агрегаттар мен конструкцияларды оларды жылжыту, құрастыру, бөлшектеу және жобалау белгісіне немесе іргетасқа орнату кезінде оларды арқандап байлау қағидалары мен тәсілдері; 2. Жүкті екі немесе одан да көп арқанмен көтеру үшін бірнеше жерде арқандап байлау ережесі; 3. Жүктің мақсатына, нысанына, мөлшеріне, массасына және өндіріс жағдайларына байланысты жүк түсіретін құрылғылардың түрлері; 4. Қысқыш жүк қармау құрылғыларының түрлері; 5. Электромагниттік және магниттік жүк қармау құрылғыларының конструкциясы және қолдану саласы; 6. Жүктерді биіктікте ілмектеу (бөлшектеу) тәртібі; 7. Көтерілетін және өткізілетін бұйымдардың, конструкциялар мен құрылыстардың массасы мен ауырлық центрін анықтау үшін пайдаланылатын формулалар және оларды қолдану қағидалары; 8. Көтерілетін және өткізілетін бұйымдардың, конструкциялар мен құрылыстардың массасын және ауырлық орталығын айқындау тәсілдері; 9. Жүк көтергіш крандардың конструкциясы, жүк түсіру органының түрі, орын ауыстыру мүмкіндігі, жүріс құрылғысының түрі, жетек түрі бойынша жіктелуі; олардың сипаттамалары мен пайдалану ережелері; 10. Крандармен жүктерді жылжыту кезіндегі сигнал беру және байланыс; 11. Жүкті бірнеше крандармен жылжыту тәртібі; 12. Жер бедерінің әртүрлі жағдайлары мен жүк жағдайлары кезінде аса күрделі такелаждық жұмыстарды орындау қағидалары; 13. Әр түрлі жүк көтергіш механизмдер мен такелаж құралдарының дизайны.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Тәртіптілік Төзімділік пен еңбексүйгіштік Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Құрылыс жұмыстарының супервайзері
	6	Ауысым бастығы
	7	Учаске бастығы
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)
30. Кәсіптің карточкасы «Құрылыс роботтары/роботехника операторы»:		
Топтың коды:	8188-2*	
Қызмет атауының коды:	-	
Кәсіптің атауы:	Құрылыс роботтары/роботехника операторы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	40-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (40-шығарылым) бекіту туралы" 2021 жылғы 13 қыркүйектегі № 334 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2021 жылғы 16 қыркүйекте № 24371 болып тіркелді. Құрылыс материалдары өндірісіндегі жабдықтардың баптаушы, 6 разряд			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Робототехника және кірістірілетін жүйелер	Біліктілік:	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Құрылыс роботтарының операторы кемінде бір жыл			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Сертификаттар және қысқа мерзімді оқыту курстары			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	-			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Дайындық жұмыстарын қамтамасыз ету, робототехникалық құралдарды пайдалануға беру және басқару, сондай-ақ робототехникалық құралдардың сыртқы және ішкі жүйелерін диагностикалау және ағымдағы жөндеу			
Еңбек функциялардың сипаттамасы				
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Робототехникалық құралдар үшін дайындық жұмыстарын жүргізу 2. Робототехникалық құралдардың жұмысын қамтамасыз ету және оларды басқару 3. Басқарудың бағдарламалық тәсілі кезінде робототехникалық құралдар үшін қосымша дайындық жұмыстарын жүргізу		
	Қосымша еңбек функциялары:			
Еңбек функциясы 1: Робототехникалық құралдар үшін дайындық жұмыстарын жүргізу	Дағды 1: Робототехникалық құралдардың датчиктерін қосу және баптау	Машықтар:	6 разряд 1. Тапсырманы орындау үшін қажетті көлемде техникалық құжаттаманы оқу; 2. Тапсырмаға сәйкес жұмыстарды орындау кезінде жабдықтар мен жабдықтарды пайдалану ережелерін сақтау; 3. Белгілі бір тапсырманы орындау үшін қажетті робототехникалық құралдардың датчиктерін анықтау; 4. Слесарлық жұмыстарды орындау; 5. Робототехника сенсорларының сезімталдығын реттеу.	
		Білімдер:	6 разряд 1. Робототехникалық құралдарда қолданылатын датчиктердің номенклатурасы; 2. Робототехникалық құралдардың датчиктерін қосудың типтік схемалары; 3. Машиналық көру жүйесінің компоненттері; 4. Автоматика негіздері; 5. Өрт қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулық; 6. Еңбекті қорғау талаптары; 7. Электротехника негіздері.	
		Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	

	<p>Дағды 2: Аспалы жабдықтарды робототехникалық құралдарды пайдалануға енгізу</p>	<p>Машықтар:</p> <p>6 разряд 1. Тапсырманы орындау үшін қажетті көлемде техникалық құжаттаманы оқу; 2. Тапсырмаға сәйкес жұмыстарды орындау кезінде жабдықтар мен жабдықтарды пайдалану ережелерін сақтау; 3. Слесарлық жұмыстарды орындау; 4. Аспалы жабдықтан робототехникалық құралдарды басқару блогына ақпаратты беру процесін жөндеуді орындау; 5. Робототехникалық құралдардың аспалы жабдықтарының ақауларын анықтау.</p> <p>Білімдер:</p> <p>6 разряд 1. Робототехникалық құралдарға аспалы жабдықты орнатуға арналған құралдың мақсаты; 2. Аспалы жабдықтың номенклатурасы және жұмыс принципі; 3. Жұмыс берушінің қызмет бейініне сәйкес тапсырманы орындау үшін қажетті көлемде пайдаланылатын аспалы жабдықты пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар; 4. Өрт қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулық; 5. Электротехника негіздері; 6. Автоматика негіздері; 7. Еңбекті қорғау талаптары.</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Робототехникалық құралдардың жұмысын қамтамасыз ету және оларды басқару</p>	<p>Дағды 1: Робототехникалық құралдарды басқару</p>	<p>Машықтар:</p> <p>6 разряд 1. Тапсырманы орындау үшін қажетті көлемде техникалық құжаттаманы оқу; 2. Техникалық құжаттаманы ресімдеу; 3. Робототехникалық құралдардың, аспалы жабдықтардың және қоршаған ортаның ішкі жүйелерінің жай-күйінің параметрлерін өлшеу үшін бақылау-өлшеу аспаптарын қолдану; 4. Робототехникалық құралдар мен аспалы жабдықтардың ішкі жүйелерінің жұмысын қиындататын қоршаған ортаның жағымсыз факторларын анықтау; 5. Робототехниканы басқарудың әртүрлі әдістерін қолдану; 6. Робототехникалық құралдардың аспалы жабдықтарынан алынған деректерді талдау және ресімдеу.</p>

	<p>Білімдер:</p> <p>6 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сымсыз деректерді беру технологиялары; 2. Жабдықтардың, механизмдер мен басқару жүйелерінің құрылымы, құрылымы және орналасуы; 3. Робототехникалық құралдарды басқару әдістері мен жүйелері; 4. Робототехникалық құралдар мен аспалы жабдықтарды бақылаудың ішкі жүйелерінен алынған деректерді өңдеу тәсілдері мен әдістері; 5. Робототехникалық құралдар мен қондырмаларды басқаруға арналған бағдарламалық қамтамасыз ету; 6. Өрт қауіпсіздігі жөніндегі Нұсқаулық; 7. Тапсырманы орындау үшін қажетті көлемде робототехникалық құралдарды пайдалану жөніндегі Нұсқаулық; 8. Еңбекті қорғау талаптары; 9. Штаттан тыс жағдайлар туындаған кездегі іс-қимыл тәртібі.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 2: Робототехникалық құралдардың жұмысқа қабілеттілігін қолданыста ұстау	<p>Машықтар:</p> <p>6 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тапсырмаға сәйкес жұмыстарды орындау кезінде жабдықтар мен жабдықтарды пайдалану ережелерін сақтау; 2. Тапсырмаға сәйкес жұмыстарды орындау кезінде еңбекті қорғау, өрт және экологиялық қауіпсіздік талаптарын сақтау; 3. Алғашқы өрт сөндіру құралдары мен жеке қорғаныс құралдарын қолдану; 4. Робототехникалық құралдардың сыртқы және ішкі жүйелеріндегі ақауларды жою бойынша жөндеу операцияларын жүргізу; 5. Қолмен дәнекерлеу дағдыларын қолдану; 6. Робототехникалық құралдардың тораптары мен агрегаттарын тексеруді, реттеуді және сынауды жүзеге асыру; 7. Ағымдағы жөндеуден кейін робототехникалық құралдардың жұмыс істеуін бақылауды жүзеге асыру; 8. Техникалық құжаттаманы рәсімдеу.
	<p>Білімдер:</p> <p>6 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еңбекті қорғау талаптары; 2. Робототехникалық құралдарды басқару жабдығының, механизмдері мен жүйелерінің құрылысы, құрылымы, орналасуы және мақсаты; 3. Өрт қауіпсіздігі ережелері; 4. Робототехникалық құралдардың осал және сенімсіз элементтері; 5. Ақаулықтарды жою алгоритмдері; 6. Ағымдағы жөндеуден кейін робототехникалық құралдардың жұмыс істеуін бақылауды жүзеге асыру тәртібі; 7. Электротехника негіздері; 8. Штаттан тыс жағдайлар туындаған кездегі іс-қимыл тәртібі.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	<p>Дағды 3: Робототехникалық құралдардың жұмысы кезінде туындайтын авариялық жағдайларды оқшаулау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>6 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тапсырмаға сәйкес жұмыстарды орындау кезінде жабдықтар мен жабдықтарды пайдалану ережелерін сақтау; 2. Тапсырмаға сәйкес жұмыстарды орындау кезінде еңбекті қорғау, өрт және экологиялық қауіпсіздік талаптарын сақтау; 3. Робототехникалық құралдардың электромеханикалық, гидравликалық және пневматикалық жүйелерінің жұмысындағы ақауларды диагностикалау; 4. Алғашқы өрт сөндіру құралдары мен жеке қорғаныс құралдарын қолдану; 5. Қолмен дәнекерлеу дағдыларын қолдану; 6. Техникалық құжаттаманы рәсімдеу. <p>Білімдер:</p> <p>6 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еңбекті қорғау талаптары; 2. Өрт қауіпсіздігі және өндірістік санитария ережелері; 3. Штаттан тыс жағдайлар туындаған кездегі іс-қимыл тәртібі; 4. Мақсатты жүйенің бағдарламалау тілінің ерекшеліктері; 5. Робототехникалық құралдардың сыртқы және ішкі жүйелерінің жұмысында анықталған кемшіліктерді оқшаулау принциптері мен тәртібі; 6. Робототехникалық құралдардың құрамына кіретін бөлшектердің, механизмдер мен басқару жүйелерінің құрылымы, орналасуы және мақсаты. <p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p>
<p>Еңбек функциясы 3: Басқарудың бағдарламалық тәсілі кезінде робототехникалық құралдар үшін қосымша дайындық жұмыстарын жүргізу</p>	<p>Дағды 1: Робототехникалық құралдардың математикалық моделінің параметрлерін өзгерту</p>	<p>Машықтар:</p> <p>6 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нақты міндеттерді шешу үшін робототехникалық құралдардың моделін салыстырмалы бағалауды және таңдауды жүзеге асыру; 2. Тапсырманы шешу үшін қажетті қондырмаларды таңдау; 3. Бастапқы деректерді таңдап робототехникалық құралдардың математикалық моделінің шығыс параметрлерін анықтау; 4. Робототехникалық құралдардың негізгі элементтерінің параметрлерін есептеу; 5. Робототехникалық құралдардың қолданыстағы математикалық моделіне түзетулер енгізу; 6. Тапсырманы орындау үшін қажетті көлемде техникалық құжаттаманы оқу. <p>Білімдер:</p> <p>6 разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Робототехникалық құралдарды қолдану салалары және олар шешетін міндеттер; 2. Жұмыс берушінің қызмет бейініне сәйкес келетін робототехникалық құралдардың аспалы жабдықтарының номенклатурасы және жұмыс істеу принципі; 3. Математикалық логика және алгоритмдер теориясының негіздері; 4. Математикалық модель құрудың негізгі принциптері; 5. Робототехникалық құралдар мен қондырмаларды басқаруға арналған бағдарламалық қамтамасыз ету; 6. Мақсатты жүйенің бағдарламалау тілінің ерекшеліктері.

Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 2: Робототехника құралдары үшін басқару бағдарламасын дайындау	Машықтар:
	6 разряд 1. Робототехникалық құралдардың аспалы жабдықтарын басқару алгоритмдерін іске асыратын микропроцессорлық жүйелердің бағдарламалық құралдарын әзірлеу және жөндеу; 2. Тапсырманы орындау үшін қажетті көлемде техникалық құжаттаманы оқу; 3. Таңдалған бағдарламалау ортасын және дерекқорды басқару жүйесінің құралдарын пайдалану; 4. Таныс және бейтаныс ортада робототехникалық құралдарды жылжыту үшін навигация алгоритмдерін іске асыру; 5. Бағдарламалық кодтағы қателерді анықтау.
	Білімдер:
	6 разряд 1. Таңдалған бағдарламалау тілінің синтаксисі, таңдалған тілдегі бағдарламалау ерекшеліктері, бағдарламалау тілінің стандартты кітапханалары; 2. Робототехникалық құралдар мен қондырмаларды басқаруға арналған бағдарламалық қамтамасыз ету; 3. Микроконтроллер командалық жүйелері; 4. Робототехникалық құралдардың аспалы жабдықтарынан алынатын деректер форматтары және оларды өңдеуге қажетті бағдарламалық қамтамасыз ету; 5. Типтік есептерді шешу алгоритмдері, салалары және оларды қолдану тәсілдері; 6. Кеңістіктегі бағдар мен картографияға негізделген роботты навигациялаудың заманауи тәсілдері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 3: Басқару жүйесін робототехникалық құралдарды басқару блогына біріктіру	Машықтар:
	6 разряд 1. Микроконтроллерлерді бағдарламалау; 2. Тапсырмаға сәйкес жұмыстарды орындау кезінде жабдықтар мен жабдықтарды пайдалану ережелерін сақтау; 3. Электр өлшеу құралдарын қолдану; 4. Бағдарламалық кодты жөндеу әдістері мен әдістерін қолдану; 5. Заманауи компиляторларды, отладчиктерді және бағдарламалық кодты оңтайландырғыштарды қолдану; 6. Тапсырманы орындау үшін қажетті көлемде техникалық құжаттаманы оқу.
	Білімдер:
	6 разряд 1. Электротехника негіздері; 2. Микропроцессорлық техниканың құрылғысы және жұмыс принципі; 3. Таңдалған бағдарламалау тілінің синтаксисі, таңдалған тілдегі бағдарламалау ерекшеліктері; 4. Таңдалған микроконтроллердің архитектурасының ерекшеліктері; 5. Ішкі жүйе модульдері мен аспалы жабдықтардың робототехникалық құралдардың өзара әрекеттесу интерфейстері; 6. Өрт қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулық; 7. Тапсырманы орындау үшін қажетті көлемде қолданылатын жабдықты пайдалану жөніндегі нұсқаулық.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Шыдамдылық Аналитикалық ойлау Зейінді шоғырландыру және бақылау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 "Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті (2023 жылғы 9 маусымдағы № 435, 2023 жылғы 19 желтоқсанда күшіне енеді)	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Автоматтандыру инженері
	7	Бас инженер
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

31. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Өнеркәсіп және құрылыс министрлігі

Орындаушы:

С.Ж. Курмангожина, +7 (705) 120 21 39, snip.07@mail.ru

32. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Қазақстан жобалаушыларының республикалық одағы" өзін-өзі реттейтін ұйымы" ЗТБ (СРО "РСПК"), жұмыс тобы

Жоба жетекшісі:

М.А. Бисарова

E-mail: srorspk.kz@gmail.com

Телефон нөмірі: +7 (777) 404 04 83

33. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: №03-24-5/623 , 17.11.2023 г.

34. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 11.11.2023 г.

35. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 12.12.2023 г.

36. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2023 г.

37. Болжамды қайта қарау күні: 31.12.2026 г.